

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Huseynov

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

21 avqust
2025-ci il,
cümə axşamı
№ 147 (6974)
Qiyməti
60 qəpik

Prezident və birinci xanım Gəncədə...

Bax səh. 2

Bax səh. 2

Müasir dövrün LİDER portreti!

Bax səh. 3

Sülh üçün yeganə manea...

Avqustun 8-də Vaşinq-
tonda "Azərbaycan Respubli-
kası və Ermənistan Respubli-
kası arasında sülhün və döv-
lətlərarası münasibətlərin təs-
is edilməsinə dair Saziş" la-
yihəsinin paraflanması bir
çox aspektlərdə vacib və mü-
tərəqqi geosiyasi nəticələr
vəd edir. Ön mühüm kontekst
kimi önə çıxan məsələ Cənub-
bi Qafqazda 30 ildən artıq bir
dövrədən sonra sülhə nail
olunmasıdır - SSRİ-nin dağıl-
ması ərəfəsində "əsas qoyu-
lan" və sonradan müharibəyə
çevrilən "münaqişə" 2020-ci
il 44 günlük Vətən müharibə-
si ilə nəhayətə qovuşdu.
2023-cü ilin sentyabrında baş
verən antiterror tədbirləri nə-
ticəsində isə bölgədəki sepa-
ratizm meyilləri "döfn olundu".
Beləliklə, qarşıda yeni
dövr, yeni mərhələ və yeni
münasibətlər sisteminin qur-
ulması prosesi dayanır.

Bu sülh həm...

Bax səh. 4

Tehran - İrəvan əməkdaşlığı: prioritet "3+3" seçildi

Azərbaycanın təşəbbüskarı olduğu əməkdaşlıq layihəsi
İran-Ermənistan tərəfdaşlığının ana xəttinə çevrildi

Bax səh. 4

Büdcə ilə bağlı mövcud vəziyyət və gözləntilər açıqlanıb

Bax səh. 5

Özəl sektorun ÜDM-də və məşğulluqda payı artır

Bax səh. 6

Ölüm əleyhinə qiyam

Bax səh. 7

BTQ bəyanat yaydı

Daim ədalət və beynə-
xalq hüquq mövqeyindən çı-
xış edən Azərbaycan Yeni
Kaledoniyada və Fransanın
digər müstəmləkə ərazilərində
baş verənlərə heç vaxt
biganə qalmayıb. Respublika-
mızın uğurlu sədrlik həyata
keçirdiyi Qoşulmama Hərə-
katının tərkibində Bakı Tə-
şəbbüs Qrupu (BTQ) yaradı-
lıb. Fransanın son koloniyala-
rında azadlıq mübarizəsi
aparan xalqlar bu qrupda bir-
ləşiblər.

Bakı Təşəbbüs Qrupu
Fransanın müstəmləkəçilik
siyasətinə münasibətdə sus-
mur, azadlıq mübarizəsinə
qalxan xalqların səsinin büt-
tün dünyada eşidilməsinə,
onlarsa həmrəylik göstəril-
məsinə nail olmağa çalışır.
Bu günlərdə BTQ Fransanın
Yeni Kaledoniyaya münasi-
bətdə müstəmləkəçilik siya-
sətini davam etdirmək cəhd-
lərinin pisləndiyi növbəti
bəyanatla çıxış edib. "Kana-
kinin müstəqillik hərəkatı...

Bax səh. 5

Kiyevə təhlükəsizlik zəmanətləri verilir...

Bax səh. 6

Pxenyan və Seul barışır?

Bax səh. 7

Prezident və birinci xanım Gəncədə...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva avqustun 20-də Gəncə şəhərində olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı və birinci xanım Ulu Öndər Heydər Əliyevin şəhərin mərkəzində ucaldılan abidəsini ziyarət edərək, önünə gül dəstələri qoyublar.

Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya şəhərdə aparılan tikinti-quruculuq işləri barədə məlumat verilib.

Bildirilib ki, III MDB Oyunlarına hazırlıq çərçivəsində Gəncə şəhərində bütün aidiyyətli qurumlar səfərbər olunub, genişmiqyaslı abadlıq-quruculuq, təmir-bərpa və tikinti işləri həyata keçirilir.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti və "Azərbaycan Avtomobil Yolları" Dövlət Agentliyi tərəfindən indiyədək 120-dən çox küçənin asfalt örtüyü yenilənib, əsaslı təmir işləri görülmüşdür. Yenidənqurma işləri şəhərdəki bir neçə parkı da əhatə edib. Bütün bunlarla yanaşı, küçələrin işıqlandırılması, şəhərin müxtəlif yerlərində yeni yaşıllıqların salınması istiqamətində bir sıra işlər görülmüşdür.

"Bakı Abadlıq Xidməti" MMC tərəfindən şəhərin 637 yaşayış və qeyri-yasayış binasının fasadı təmir edilib, 1159 binanın dam örtüyü və 49 küçədə, prospektdə işıqlandırma sistemləri, 62 ünvanda fasad işıqlandırılması yenilənib, 24 fəvvarədə təmir və bərpa işləri görülmüşdür, 27 min kvadratmetr sahədə piyada yolları bərpa edilib.

Gəncə şəhər stadionu yenidən qurulur

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva avqustun 20-də Gəncə şəhər stadionunda aparılan tikinti işlərinin gedişi ilə tanış olublar.

Gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov dövlətimizin başçısına və birinci xanımın görüşünə işlər barədə məlumat verib.

Bildirilib ki, 1959-1963-cü illərdə inşa edilən Gəncə şəhər stadionu 1964-cü ildə istismara verilib. Son illərdə stadionun tamaşaçı tribunaları yarusuz vəziyyətə düşmüşdür və texniki cəhətdən istismarı mümkün olmadığından bu idman qurğusunun fəaliyyəti qismən həyata keçirilməmişdir.

Prezident İlham Əliyevin 2023-cü ildə imzaladığı sərəncama əsasən, Gəncə şəhər stadionunun yenidənqurma işlərinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi üçün Prezidentin ehtiyat fondundan ilkin olaraq bir milyon manat ayrılıb.

Ötən il aprelin 9-da dövlətimizin başçısı stadionun təməlini qoyub.

Qeyd edək ki, bu il sentyabrın 28-dən oktyabrın 8-dək Azərbaycanın növbəti böyük idman yarışına - III MDB Oyunlarına ev sahibliyi edəcək. Bunun üçün bir neçə şəhər və rayon seçilsə də, MDB Oyunlarının açılış və bağlanış mərasimləri, həmçinin əsas oyunlar Gəncədə keçiriləcək. Bütün bunlar nəzərə alınaraq şəhər stadionunun tikintisində işlər sürətləndirilib. Stadionun ərazisində köməkçi məşq meydanları və Futbol Akademiyası binası tikilib.

Yeni layihəyə görə stadionun ərazisi genişləndirilərək 10,4 hektara çatdırılıb. Nəqliyyat vasitələrinin təhlükəsiz giriş-çıxışı və parklanması ilə birlikdə idman arenasının ümumi sahəsi 12 hektardan çoxdur.

UEFA-nın 4-cü kateqoriya standartlarına uyğun inşa edilən stadionun tamaşaçı tutumu layihə üzrə 15 min 343 yerlikdir. Stadionun fiziki imkanları məhdud tamaşaçılar üçün müvafiq sayda oturmaq, media və VIP zonası mövcud olacaq. Burada, həmçinin futbolçular üçün soyunub-geymə, konfrans, tibb, hakimlər, texniki heyət üçün otaqlar və digər zəruri sahələr də müasir səviyyədə qurulur. Stadionun daxilində biletlər satışı, müxtəlif ictimai işə obyektləri, avtodaşınacaq və nəzarət-buraxılış məntəqələri yaradılacaq. Stadion UEFA tələblərinə uyğun işıqlandırma, səs,

yaşam, internet, havalandırma, təhlükəsizlik və digər zəruri sistemlər ilə təchiz olunur. İdman qurğusunun ərazisində də geniş abadlıq və yaşıllaşdırma işləri həyata keçirilir.

Müxtəlif idman yarışlarının keçiriləcəyi Gəncə şəhər stadionunun inşası, ilk növbədə, uşaqlar və gənclər üçün unudulmaz futbol olmaqla yanaşı, daha da artıracaq, futbolu məşğul olmaq istəyənlər üçün imkanlar yaradacaq. Bölgəmizdə yeni idman komplekslərinin yaradılması, köhnələrinin əvəzinə müasir idman qurğularının inşası ümumilikdə ölkəmizdə idmanın kütləvililiyini təmin etməklə yanaşı, gənc nəslin sağlamlıq və idmanla məşğul olmaqla yanaşı, yetişməsi baxımından da böyük rol oynayır. Bu layihə, eyni zamanda, ölkəmizin III MDB Oyunlarına yüksək səviyyədə keçirilməsi üçün gördüyü işlərdən biridir.

"Hacıkənd" İstirahət Kompleksinin tikintisi ilə tanışlıq

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva avqustun 20-də "Hacıkənd" İstirahət Kompleksinin tikintisi ilə tanış olublar.

Prezidentin İşlər müdiri Ramin Quluzadə dövlətimizin başçısına və birinci xanımın görüşünə işlər barədə məlumat verib.

Bildirilib ki, Gəncə şəhərinin Hacıkənd qəsəbəsi və Göygöl rayonunun Bənövşəli kəndinin ərazisini əhatə edən kompleksin ümumi sahəsi 23 hektara yaxındır.

Eyni vaxtda 452 qonağın qəbulu üçün nəzərdə tutulan

kompleks müxtəlif kateqoriyalı 133 nömrədən, 19 birmərtəbəli standart və 10 ikimərtəbəli VIP kottecdən ibarət olacaq. Füsunkar təbiət mənzərələri ilə zəngin bu məkanda milli və beynəlxalq mətbəxin ləzzət təamlarının təqdim olunacağı restoran və kafelər fəaliyyət göstərəcək. Burada qonaqlara istirahətə, sağlamlıqlarını təmin etmək məqsədilə də zəruri şərait yaradılacaq. Onların qapalı hovuzda istirahət etməsi, ənənəvi SPA xidmətlərindən istifadəsi, müasir idman avadanlıqları ilə təchiz olunmuş fitness zalından faydalanması nəzərdə tutulur.

Kompleksdə istirahətin daha öyləncəli keçməsi üçün karaoke, masəüstü oyunlar otağı və uşaqlar üçün unudulmaz anlar vəd edən rəngarəng xüsusi zonaların fəaliyyət göstərməsi planlaşdırılır. Ərazidə yerləşəcək futbol və basketbol meydanları, yürüş zolaqları qonaqlara dağ mənzərələri fonunda fəal istirahət imkanı təqdim edəcək.

Eyni zamanda, kompleksdə işgüzar görüşlər, konfranslar və müxtəlif təyinatlı tədbirlərin təşkili üçün müasir texniki avadanlıqla təchiz ediləcək teatral üslubda 90 nəfərlik konfrans zalı yaradılacaq.

Kompleksin fəaliyyətə başladıqdan sonra burada ümumilikdə 300-ə yaxın iş yerinin açılması nəzərdə tutulur. Qeyd edək ki, bu istirahət mərkəzinin istifadəyə verilməsi bölgədə turizm potensialının möhkəmləndirilməsinə, məşğulluğun səviyyəsinin artırılmasına, ümumilikdə sosial-iqtisadi inkişafa böyük töhfə verəcək. Beləliklə, Qafqaz dağlarının ətəyində, sıx meşələrlə əhatələnmiş "Hacıkənd" İstirahət Kompleksi qonaqlara təbii qoynunda istirahət imkanları təqdim etməklə regionun turizm xəritəsində mühüm yer tutacaq.

"Azerbazalt" MMC-nin bazalt məhsullarının istehsalı müəssisəsinin təməlqoyma mərasimində

Sonra Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Gəncə şəhərində "Azerbazalt" MMC-nin bazalt məhsullarının istehsalı müəssisəsinin təməlqoyma mərasimində iştirak ediblər.

"Azerbazalt" MMC-nin təsisçisi Rafet Əliyev dövlətimizin başçısına və birinci xanımın müəssisə haqqında məlumat verib.

Bildirilib ki, burada bazalt tozu və onun əsasında orqanik gübrə istehsalı həyata keçiriləcək. Layihə iki mərhələdə icra olunacaq. Birinci mərhələnin investisiya dəyəri 27 milyon manat təşkil edəcək.

İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu layihədə 30 faiz paya malikdir. Ümumi sahəsi 4 hektar olan zavodda ildə 360 min ton or-

qanik gübrənin istehsalı planlaşdırılır. İsveç və Türkiyə texnologiyaları əsasında qurulacaq müəssisədə əsas xammal kimi Göygöl rayonunun "Çaykənd" yatağından çıxarılan yüksəkkeyfiyyətli bazaltın istifadə ediləcək. Layihənin birinci mərhələsində 200 nəfərin daimi işlə təmin edilməsi nəzərdə tutulur. Layihənin ikinci mərhələsində isə bazalt əsasında yüksək texnoloji innovativ məhsulların - bazalt lifi, 3D printer üçün xammal olan filamenin və digər sənaye materiallarının istehsalı həyata keçiriləcək. Bu işə öz növbəsində layihəyə əlavə strateji dəyər verməklə yanaşı, müdafiə, tikinti və yüksək texnologiyalar sektorlarının müasir və davamlı məhsullarla təmin olunmasına töhfə verəcək. Layihənin ikinci mərhələsi çərçivəsində 300 nəfər işlə təmin olunacaq. Məhsullar həm də xili tələbatı ödəyəcək, həm də xarici bazarlara ixrac olunacaq.

Qeyd edək ki, xüsusilə yüksək texnoloji bazalt məhsullarına beynəlxalq bazarlarda böyük tələbat var. Bazalt məhsulları həm də xarici bazarlara ixrac olunacaq.

Qeyd edək ki, xüsusilə yüksək texnoloji bazalt məhsullarına beynəlxalq bazarlarda böyük tələbat var. Bazalt məhsulları həm də xarici bazarlara ixrac olunacaq.

Bu müəssisənin yaradılması yerli resursların əlavə dəyəre çevrilməsi, ekoloji və dayanıqlı istehsal modeli ilə Azərbaycanın qeyri-neft sənayesinin inkişafına xidmət edəcək, rəqəbatqabiliyyətli və ixracəyənli məhsul istehsalını artıracaq. Müəssisədə xammal kimi yerli bazaltın istifadəsi daxili təbii ehtiyatların səmərəli dəyərləndirilməsini təmin etməklə, istehsal zəncirini möhkəmləndirəcək.

cək Kompleksdə ikimərtəbəli muzey binası və sərgi zalı olacaq. Burada mülki əhaliyə qarşı törədilmiş cinayətlərlə bağlı ekspozisiya, həmçinin dağıdılmış binaların yerləri ziyarətçilərə nümayiş etdiriləcək. Kompleksdə, həmçinin konfrans zalı da yaradılacaq. Ərazidəki parkda yaşıllaşdırma işləri aparılacaq, 700-ə yaxın ağac, 12 mindən çox dekorativ kol və güllər əkiləcək. Ermənistan ordusu tərəfindən atılmış raketin izini simvolizə edən spiralvari kraterin dərinliyi 13 metrdir. Hazırda muzey binasının tikintisi ilə bağlı son tamamlanma, həmçinin ekspozisiyanın təşkili və ərazinin abadlaşdırılması işləri həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, Azərbaycan müharibədən dərhal sonra sülh təşəbbüsləri ilə çıxış edib, sülh gündəliyinin reallaşması üçün ardıcıl iş aparıb və artıq sülh müqaviləsi tərəflər arasında parafıqlanıb. Buna baxmayaraq, xalqımıza qarşı törədilmiş müharibə cinayətlərinin unudulmaması, tariximizin gələcək nəsillərə çatdırılması baxımından bu cür komplekslər mühüm rolə malikdir.

Gəncə Memorial Kompleksində...

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım avqustun 20-də Gəncə Memorial Kompleksində görülən işlərlə tanış olublar.

Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri Anar Quliyev dövlətimizin başçısına və birinci xanımın burada həyata keçirilən işlər barədə məlumat verib.

Qeyd edək ki, Gəncə Memorial

Kompleksinin təməlini Prezident İlham Əliyev 2022-ci ilin yanvarında qoyub. 44 günlük Vətən müharibəsində Ermənistan ordusunun mülki əhaliyə qarşı törətdiyi cinayətləri özündə əks etdirəcək Kompleks raket zərbələrinə məruz qalmış yaşayış binalarının və keçmiş parkın yerləşdiyi ərazidə yaradılır. Ümumi sahəsi 4 hektar təşkil edər.

Müasir dövrün LİDER portreti!

Hekayəsi olmayanların sıra düzülüşü

XXI əsr üçün spesifik olan ictimai-siyasi fərqləndirmələrdən biri də global inkişaf amillərinin daha da dəqiqləşdirilməsidir. Əgər XX yüzillikdə dövlətin ideoloji-siyasi yönümü (sosialist və ya kapitalist ideologiyaya əsaslanması) onun global atlasdakı yerini müəyyənləşdirirdisə, XXI əsrdə bu göstəricilər tam fərqli şəkil alıb – günümüzdə dövlətin gücü və ya global məkanda yeri liderinə mütənasib şəkildə tənzimlənir, qəbul edilir və qiymətləndirilir.

Dərsə gələn bir... Avropa lideri...

Bu faktı sübut etmək üçün dağa – daşa düşmək lazım deyil – qızmar avqust ayında Vaşinqtonda, Ağ Evdə baş tutmuş bir sıra görüşlərə diqqət yetirmək kifayət edir. Məsələn, Donald Trampın Avropa liderlərini qəbul etməsi zamanı ortaya çıxan mənzərə XXI əsrin II onilliyinin siyasi tablosu adlana bilər. ABŞ Prezidenti Donald Tramp masa arxasında, qarşısında isə dərsə gəlmiş uşaqlar kimi düzülmüş Avropa İttifaqının və digər Avropa ölkələrinin liderləri... Bənzətməni qüsurlu saymaq olar – amma ilk baxışdan yaranan fikir bundan ibarətdir. Özü haqda böyük utopik fikirdə olan Avropa ABŞ prezidentinin qarşısında dərsə qulaq asan uşaq kimi sıraya düzülüb. Özüni lider hesab edən dövlət və hökumət başçıları, beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri bu kimi vəziyyətdə situasiyaya təslim olurlar – dərsə qulaq asan uşaq kimi onlara göstərilən stula sessiz-səmirsiz öyləşirlər.

Bu, nöyin ortaya çıxardığı nəticədir:

- Avropa məkanı sözün hər bir mənasında liderlikdən əziyyət çəkir;

- Hazırkı “lider”lərin heç birinin tutduqları vəzifəyə layiq həyat hekayələri yoxdur.

Bəli, məhz həyat hekayələri – onları dəstəkləyən hansısa elektorat ola bilər, onlara səs verən seçicilər ola bilər, onların hakimiyyətə gəlməsi üçün münbit zəmin ola bilər... Bunlar hamısı ola bilər – olmayan yeganə nəsnə məhz həyat hekayələridir. İdeallar uğrunda bütün gücün səfərbər olunması yalnız liderin bacaraçağı bir məsələdir. Amma gəlin görək, Trampın öünə düzülmüş avropalı “liderlər” hansısa bir ideal uğrunda sonuna qədər özünün həqiqət sandığı prinsipi qoruya bilirmi? Bilmir. Onlar üçün sülh və ya müharibə tezisi yalnız və yalnız kənardan diqqətə oluna bilər. Bu liderlər siyasi gündəmin arxasında getməyi siyasi proses adlandırılır – amma oturuşları belə onları ələ verir. Onlar yalnız və yalnız dinləyici, icraedici və etiraz etməyənlərdir.

Həmin foto Avropa siyasi elitasının çöküşünün göstəricisidir. Özüni mədəni dəyərlər toplusunun yiyəsi, demokratik ənənələrin yayıcısı, haqq-ədalət çarçısı kimi qələmə verənlər bir foto ilə bütün faciələrini əks etdirmiş oldular. Avropanın qırsıqlığı, cılızlığı, mütliliyi və haqqında deyilənlərin “sabun köpüyü” olması bir fotoya sığışdı...

Bunun səbəbini araşdırdıqda isə məlum olur ki, Avropa bütövlükdə qeyri-standart həyat tərzinə aludə olmuşdu ki... Qeyri-ənənəvi cinsi oriyentasiyalar, iyrənc sektalar, eys-ışrət, kef içində yaşamaq rahatlığı... Bir də zaman – vaxt yetişdi ki, onlar dövrün, zamanın reallığının qarşısında əliyalın qaldıqlarını gördülər. Və beləliklə də, dərsə gəlib də almaq məcburiyyətində qaldılar...

Milli dəyərlərə, milli maraqlara, milli uğurlara söykənən həyat hekayəsi...

Beləliklə də, müasir global siyasi tənzimləmələrin ən başlıca amili – lider amili önə çıxır. Bəli, müasir siyasi münasibətlər sistemi üçün ən vacib amil möhz LİDER amilidir. Bu gün LİDERLƏR öz dövlətinin, regionunun, hətta daha böyük coğrafiyaların inkişaf tendensiyasını müəyyənləşdirir, ona yön verir. İlham Əliyevin qalib, mübariz və qətiyyətli liderlik yolu uzun və rəngarəng həyat hekayəsinə söykənir. Özünün məntiqi nəti-

Azərbaycan Prezidenti öz nümunəsində liderliyin alternativsiz əlifbasını təqdim edir.

1. Sən lidersənsə, hər sözün, hər addımın, hər davranışın güvənc hissi doğurmalıdır. İlham Əliyevi görən, ona qulaq asan hər kəs ona inanmaq, ona güvənmək istəyir. Və ona inanırlar, etibar edirlər, birmənalı olaraq güvənirlər.

2. Sən lidersənsə, səninlə hesablaşmalıdırlar.

Prezidentin doğum günü ərəfəsində yerli kanallara danışan Vladimir Putin deyir:

“Hər məsələdə İlham Əliyevi razı salmaq asan deyil”.

Bu gün Azərbaycanla, onun Lideri ilə hesablaşırlar.

Çünkü ölkəmizlə, onun gələcəyi ilə bağlı bütün qərarlar Bakıda, İlham Əliyev tərəfindən verilir.

3. Sən lidersənsə, heç vaxt özünü vəziyyətdən asılı duruma salmamalısan.

Bu gün regiondakı vəziyyətin ahəngini İlham Əliyev dikte edir.

“Azərbaycan zəfər marşındadır” ifadəsi bəlağət deyil, geosiyasi reallıqdır!

Bu geosiyasi reallığı Prezidentin bir cümləyə sığışan strategiyası yaradıb:

“Vaxtı düzgün seçmək, avantüraya getməmək, ölkəni risk altına salmamaq və mümkün dərəcədə maksimum uğura nail olmaq...”

Əminik! Bu cümlənin hikməti və enerjisi Azərbaycanı növbəti mərhələyə də uğurla daşıya biləcək. Daha az itki, daha böyük, maksimum nəticəylə!

cəsinə yetişmək üzrə olan Cənubi Qafqazda sülh və sabitlik tendensiyasının ideya olaraq “dünyaya golişi”, ətrafına regional inkişaf perspektivləri toplaması, etimad qazanması, uğurlu bir gələcək vəd etməsi mühüm bir trayektoriya kimi Azərbaycanın son 5 ildəki uğurlarının toplusunu təşkil edir. Bu trayektoriyanın bəzən 2016-cı ildən,

bəzən isə 2020-ci ilin əvvəlindən formalaşdırıldığı bildirilir. Amma daha geriye boylansaq, bu yolun təməlinin daha da “uzaq-yaxın keçmişə” söykəndiyini görürük. Böyük bir həyat hekayəsinə sahib olan Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanına qısa zamanda Cənubi Qafqazın lideri statusunu qazandırması, Mərkəzi Asiya-Cənubi Qafqaz-Ki-

çik Asiya iqtisadi tranzitini ən real və effektiv ticari yol kimi təqdim etməsi, nəhayət, 2020-ci il Vətən müharibəsi və 2023-cü il antiterror tədbirləri nəticəsində yeni təhlükəsizlik arxitekturası qurması, Vaşinqtonda Cənubi Qafqazın sülh açarını əlində saxlaması Onun liderlik keyfiyyətlərinin yeni təqdimatının ən vacib ştrixlərindəndir.

Azərbaycan Prezidenti öz nümunəsində liderliyin alternativsiz əlifbasını təqdim edir. Sən lidersənsə, hər sözün, hər addımın, hər davranışın güvənc hissi doğurmalıdır:

- İlham Əliyevi görən, ona qulaq asan hər kəs ona inanmaq, ona güvənmək istəyir.

- Və ona inanırlar, etibar edir-

Ağ Evin yüksək səviyyəli QONAĞI...

Avqust ayının 8-də Ağ Evdə yüksək səviyyəli qonaq kimi qəbul olunan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev isə davranışları ilə yenə də əsl liderlik keyfiyyətinin yөнünü, istiqamətlərini, düsturunu nümayiş etdirdi. Bu bir həqiqətdir ki, Azərbaycan Prezidentinin həyata keçirdiyi çoxvektorlu xarici siyasət kursu ölkəmizin dünya miqyasında siyasi-iqtisadi nüfuzunun gündən-günə artmasında əsaslı şərt kimi çıxış edir. Əldə olunan yüksək iqtisadi göstəricilər, diplomatik uğurlar, regionda formalaşdırılan və təhlükəsizliyə istiqamətlənən yeni siyasi reallıqlar, eyni zamanda fərqli coğrafiyaların enerji təminatında oynadığı əhəmiyyətli rol Azərbaycanla olan global marağın artmasını şərtləndirib. Prezident İlham Əliyevin müəyyənləşdirdiyi yol yeni mərhələdə formalaşan iqtisadi-siyasi, ticari münasibətlər sistemində mühüm töhfələr vəd edir – burada əsas məqamlardan biri də Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlər sistemində bərabər hüquqlu öməkdaşlığı təbliğ etməsidir. Beləliklə, ərazi baxımından kiçik olsa da, Azərbaycan dünyada cərəyan edən iqtisadi-ticari proseslərə aktiv müdaxilə imkanını əldə edir. Nəticə isə göz önündədir – Azərbaycan LİDERİ Ağ Evdə Donald Trampı yanaşı əyləşir, siyasi məsələlər haqqında fikirlərini ifadə edir, regionun gələcəyi ilə bağlı proseslər haqqında qətiyyəti və diqqətini ortaya qoyur – ATƏT-in Minsk Qrupunun ləğvi bunun bariz sübutudur. Donald Trampın Azərbaycan Prezidentinə münasibəti isə yayılan video və fotolarda tam şəkildə öz əksini tapır – yaxın dost, tərəfdaş, qalib Prezident. Azərbaycan xalqının və dövlətinin mübarizlik ruhunu, cəmiyyətin minilliklərdən süzülüb gələn milli-mənəvi dəyərlərinin simvoluna çevrilmiş bir Prezident...

Uğurun strategiyası...

lər, birmənalı olaraq güvənirlər.

Sən lidersənsə, səninlə hesablaşmalıdırlar.

- Prezidentin doğum günü ərəfəsində yerli kanallara danışan Vladimir Putin deyir: “Hər məsələdə İlham Əliyevi razı salmaq asan deyil”. Bu gün Azərbaycanla, onun Lideri ilə hesablaşırlar. Çünkü ölkəmizlə, onun gələcəyi ilə bağlı bütün qərarlar Bakıda, İlham Əliyev tərəfindən verilir.

Sən lidersənsə, heç vaxt özünü vəziyyətdən asılı duruma salmamalısan.

- Bu gün regiondakı vəziyyətin ahəngini İlham Əliyev dikte edir.

“Azərbaycan zəfər marşındadır” ifadəsi bəlağət deyil, geosiyasi reallıqdır!

Bu geosiyasi reallığı Prezidentin bir cümləyə sığışan strategiyası yaradıb:

“Vaxtı düzgün seçmək, avantüraya getməmək, ölkəni risk altına salmamaq və mümkün dərəcədə maksimum uğura nail olmaq...”

Beləliklə, bu cümlə Azərbaycanın müasir tarixinin, nailiyyətlərinin, uğurlarının fotosudur – bu tezisə hikməti və enerjisi Azərbaycanı növbəti mərhələyə də uğurla daşıya biləcək...

Parviz SADAYOĞLU

Avqustun 8-də Vaşinqtonda “Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikası arasında sülhün və dövlətlər-
arası münasibətlərin təsis edilməsinə dair Saziş” layihəsinin paraflanması bir çox aspektlərdə vacib və mütərəqqi geosiyasi

Sülh üçün yeganə maneə...

Azərbaycana qarşı ərazi iddialarının yer aldığı Ermənistan konstitusiyası

nəticələr vəd edir. Ən mühüm kontekst kimi önə çıxan məsələ Cənubi

bi Qafqazda 30 ildən artıq bir dövrdən sonra sülhə nail olunmasıdır -

SSRİ-nin dağılması ərə-fəsində “əsası qoyulan” və sonradan müharibə-

yə çevrilən “münaqişə” 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsi ilə

nəhayətə qovuşdu. 2023-cü ilin sentyabrında baş verən antiterror tədbirləri nəticəsində isə bölgədəki separatizm meyilləri “dəfn olundu”. Beləliklə, qarşıda yeni dövr, yeni mərhələ və yeni münasibətlər sisteminin qurulması prosesi dayanır.

Azərbaycanın sülh təşəbbüsü: maneələr aradan qalxdı...

Bu sülh həm Cənubi Qafqaz regionu, həm də global beynəlxalq aləm üçün olduqca böyük əhəmiyyət daşıyır. Təbii ki, hər bir halda sülhə nail olunması müsbət bir addımdır - amma, nəzərə alsaq ki, bəlkə də, XXI əsrin başlanğıcından etibarən hansısa münaqişənin ədaləti, beynəlxalq hüquq çərçivəsində, ərazi bütövlüyü və suverenliyin bərpası müstəvisində həllinin şahididi olunmayıb, Cənubi Qafqazda baş verənlər olduqca vacib prezedentə çevrilir. Azərbaycanın atdığı addımlar, bölgədə yaratdığı yeni siyasi reallıqlar sülhün demək olar ki, bütün ştrixlərini müəyyənləşdirdi. Bütün dünya bu reallıqları qəbul etdi - hər kəs dərk edirdi ki, yeni münasibətlər sistemində, xüsusilə yeni iqtisadi nizamın astanasında Azərbaycan ən vacib addımı atıb: Böyük bir geocoğrafi məkanda təhlükəsizliyin təmini üçün bütün standartları müəyyənləşdirib, yeni yol xəritəsi formalaşdırıb. Demək olar ki, beynəlxalq aləm bütövlükdə ölkəmizin bu addımını təqdir etdi, qələbə münasibətilə öz təbriklərini çatdırdı. Müharibənin bitməsi ilə yaranan yeni situasiyanı son mərhələsinə

hələsinə daşımaq üçün isə bir addım qalırdı - Bakının təşəbbüsü ilə 2022-ci ildə meydana gələn sülh təşəbbüsünü uğurla yekunlaşdırmaq. Təbii ki, sülhün əldə olunması bir çox mənalarda bölgə üçün yeni bir gələcək vəd edirdisə belə, bəzi mərkəzlər, dövlətlərin rəsmi şəxsləri sülhün əldə olunmasına

maneçilik yaratmaq istəyirdilər - proseslər bunu təsdiqləyir. Ötən ilin sonunda ABŞ-da baş tutan prezident seçkilərindən sonra bu ölkədə hakimiyyətə gələn yeni administrasiya və prezident məsələnin əsl mahiyyətini qiymətləndirdi, sülh üçün mühüm bir zəmin formalaşdırdı.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycanın ABŞ-dakı səfiri Xəzər İbrahim “Washington Examiner”ə müsahibəsində deyib ki, Prezident Tramp əsl liderdir, əsl sülhməramlıdır:

Sülhməramlı Tramp...

yil, bütün dünyada sülh, firavanlıq və inkişaf üçün daha çox səy göstərəcək”.

Onun sözlərinə görə, sülh sazişlərinin yekunlaşdırılması üçün addım ata, kömək edə bilən global lider lazımdır. Diplomət qeyd edib ki, altı ay əvvəl prezident seçildikdən sonra Donald Tramp dünyaya sülh gətirmək istəyən global liderə çevrilib. O qeyd edib ki, buna görə də yeni administrasiyanın bölgəyə sülh və inkişaf gətirməkdə maraqlı olması çox təbii idi. “Biz bu istiqamətdə birlikdə işlədik. Biz sazişin imzalanması və yekun ratifikasiyasına nail olmaq üçün gələcək fəaliyyətlərin davam etdirilməsinin zəruriliyini qəbul etdik, həmçinin ölkələrimiz arasında sülhün qorunmasının və möhkəmləndirilməsinin vacibliyini vurğuladıq”, - deyər səfir əlavə edib. O deyib ki, xarici işlər nazirlərinin sazişi paraflamaları hazırkı müqaviləni möhkəmləndirir və bu, onu dəyişdirilməyəcəyini göstərir.

Nəzərə alınmalıdır ki, Donald

Trampın hakimiyyətə gəlişi həqiqətən də sülh və əmin-amanlıqla, sabitliklə müşayiət olunmaqdadır. Dövlət başçısının ilkin mərhələdə bütün məsələlərə soyuqqanlı, ümumi maraqlar kontekstindən yanaşması, birtərəfli mövqedən uzaq, sırf işgüzar və sülhə yönəlik istiqamət müəyyənləşdirməsi bütün dünya üçün mühüm bir nümunəyə çevrilib. Diqqət yetirsək, Donald Trampın sülhpərvər mövqeyi, dünyada sabitliyin əldə olunması üçün ortaya qoyduğu səylər bütün kateqlizmlər üçün eyni məsafədedir - Tramp və onun administrasiyası dünyanın bütün nöqtələrində baş verən qarşıdurmaların sona çatması üçün çalışır, bu uğurda vacib addımlar atılır. Cənubi Qafqazda sülhün reallaşmasına və münasibətlərin normalaşmasına yönəlik mövqə isə tam bir uğur nümunəsidir - Azərbaycanın səyi ilə ərsəyə gələn sülh prosesi məhz Tramp administrasiyasının yaxından iştirakı ilə həqiqətə çevrilir...

Yeni etimad mühiti...

Bəli, yaşadığımız regionun əbədi sabitliyə qovuşmasına bir addım qalır - artıq sülhün imzalanması ilə Cənubi Qafqaz uzun illər həsrət qaldığı təhlükəsiz və təhdidsiz, silahsız və işğalsız, qansız-qadasız yaşamağa qovuşacaq. Bunun üçün isə hazırkı etimad mühiti olduqca mühüm şərt kimi çıxış edir. Bir ne-

çə il fərqli formatlarda, fərqli vasitələr tərəfindən aparılan danışıqlar prosesi nəticəsiz qalmışdı - nəhayət ki, ikitərəfli formatda gedən danışıqlar prosesi müsbət nəticəsinə verdi. Tramp administarsiyasının bu ikitərəfli danışıqlar prosesinə yardım ölkələr arasında qarşılıqlı etimadın güclənməsinə yol açdı. ABŞ-dakı səfirimiz Xəzər İbrahim müsahibəsində bu məsələyə də toxunub - bildirib ki, indi yalnız sülhün im-

zalanması qalır: “Bu, inamla bağlı olan məsələ idi, çünki müstəqilliyimizi bərpa etdikdən sonra Azərbaycan ilə Ermənistan arasında heç vaxt əsl sülh olmamışdı. İşğal baş verməmişdi və biz uzun müddət bu məsələləri həll etməyə çalışırdıq. Vasitəçilər var idi, amma heç nə dəyişməmişdi. Təbii ki, etimadın qurulmasına başlanılmamışdı. İndi Azərbaycan ilə Ermənistan arasında güclənən etimad var”, - deyər Xəzər İbrahim bildirib.

ATƏT-in Minsk qrupu ləğv edildi, qalır konstitusiyaya dəyişikliyi...

Qeyd edək ki, avqustun 8-də Vaşinqtonda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Donald Tramp və Ermənistan Respublikasının Baş naziri Nikol Paşinyanla görüşü çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və Ermənistan Respublikasının xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan “Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikası arasında sülhün və dövlətlərarası mü-

nasibətlərin təsis edilməsinə dair Saziş” layihəsinə paraflamaqla yanaşı ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinə birgə müraciət də imzalıyıblar. Bu müraciət ATƏT-in Minsk Prosesinin, ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin Minsk konfransının müzakirəsində olan münaqişə üzrə şəxsi nümayəndəsinin və Yüksək Səviyyəli Planlaşdırma Qrupunun bağlanması barədə idi. Beləliklə, sülh yolunda ən mühüm addımlardan biri atılıb. Ümid edilir ki, İrəvanın növbəti addımı konsti-

tusiyasında müvafiq dəyişiklikləri etməsi, ölkəmizə qarşı açıq ərazi iddialarının aradan qaldırılması olacaq. Bu məqama toxunan səfir bildirib ki, iki ölkədən birinin digərinə qarşı ərazi iddiası varsa, bu, heç bir nəticə verməyəcək. O vurğulayıb ki, hazırda qalan yeganə maneə Azərbaycana qarşı ərazi iddialarının yer aldığı Ermənistan konstitusiyasıdır. “Beləliklə, biz ümid edirik ki, çox qısa müddət ərzində Ermənistanda həmin müddəə dəyişdiriləcək və biz məmnuniyyətlə gələn sülh sazişini imzalaya biləcəyik”, - deyər X.İbrahim bildirib.

P.SADAYOĞLU

Tehran - İrəvan əməkdaşlığı: prioritet “3+3” seçildi

Azərbaycanın təşəbbüskarı olduğu əməkdaşlıq layihəsi İran-Ermənistan tərəfdaşlığının ana xəttinə çevrildi

Əsas məqsəd...

Belə ki, avqustun 19-da İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyanın Ermənistan səfəri çərçivəsində səslənən fikirlər də bunu deməyə əsas verir. Qeyd edək ki, iki gün davam edən səfərdən öncə Pezeşkiyan əsas müzakirə mövzularının Şimal-Cənub nəqliy-

denti vurğulanmışdı ki, Ermənistanla enerji, nəqliyyat, investisiya, səhiyyə və turizm sahələrində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi məsələsinə baxılacaq.

Səfər zamanı Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan və İran prezidenti Məsud Pezeşkiyan İrəvanda keçirilən danışıqların yekunlarına dair birgə bəyanat imzalayıblar. Bundan əlavə, Ermənistan və İranın xarici

Cənubi Qafqazda sülh...

Pezeşkiyan Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla görüşündən sonra keçirdiyi brifinqdə bildirib ki, Cənubi Qafqazda sülh İran üçün strateji prioritetdir. O qeyd edib ki, ölkəsi Ermənistan və Azərbaycan arasında sülh danışıqlarını dəstəkləyir.

Nəzərə alınmalıdır ki, bu gün

özünün ən mühüm bir mərhələsinə qədəm qoyan sülh prosesi Azərbaycanın təşəbbüsü ilə ortaya çıxıb və bu istiqamətdə real addımlar atılıb. 30 ildən artıq bir müddətdə davam edən erməni təcavüzünə 44 günlük müharibə və bir günlük antiterror tədbirləri nəticəsində son qoyulub - ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi təmin olunub. Bu gün Azərbaycan Cənubi Qafqazda sülhün memarıdır. Bizim arzusundadır sülhün sülh isə bütövlükdə regiona dina-

mik inkişaf vəd edir. Zəngəzur dəhlizinin (Tramp yolu) açılması bölgənin inkişafında yeni bir səhifə açacaq. Beləliklə, həm Cənubi Qafqaz ölkələri, həm də ətərdəki qonşu dövlətlər bu üstünlüklərdən maksimum yararlanacaq, özlərinin ticari-iqtisadi formasiyasını genişləndirəcək.

İrəvan sülhü dəstəkləməsi isə onu göstərir ki, bu ölkədəki bəzi qüvvələr reallığı anlamağa başlayıb - hələ Vaşinqton görüşündən öncə bəzi dövlət rəsmilərinin qeyri-adekvat açıqlamalarına da rast gəlirdi - onların ritorikasında proseslərdən çəkinənlik, hat-

ta qorxu hiss edilirdi. Amma Azərbaycanın apardığı siyasət bütövlükdə bölgənin təhlükəsiz inkişafı üçün zəmin yaradır - biz, heç kimə təhdid yaratmırıq və qurulan yeni təhlükəsizlik arxitekturasında bütün region yalnız üstünlüklər əldə edir...

Qeyd edək ki, avqustun 19-da Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan ilə İranın xarici işlər naziri Abbas Əraqçı arasında keçirilən görüşdə də regional kommunikasiyaların blokdan çıxarılması imkanlarını və bununla bağlı əldə olunan qarşılıqlı anlaşmalar müzakirə edilib.

Münasibətlər “3+3” mexanizmində inkişaf etdiriləcək

tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəltməklə bağlı mövqə ifadə olunub. Bundan başqa ticarət dövryyəsinin artırılması üçün əhəmiyyətli potensialın olduğu vurğulanıb, iki ölkə arasında ticarət dövryyəsinin 3 milyard ABŞ dollarına çatdırılması hədəflənib. Eləcə də, Fars körfəzi - Qara dəniz marşrutunun möhkəmləndirilməsi ilə bağlı iki ölkə hərtərəfli nəqliyyat əməkdaşlığının, nəqliyyat infrastrukturunun və tranzit marşrutlarının inkişafının vacibliyini önə çəkiblər. Bundan başqa Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sülh sazişi kontekstində mühüm nailiyyətlər dəstəklənib, ərazi bütövlüyünün, bərabər suverenliyin, siyasi müstəqilliyin və tanınmış bey-

nəlxalq sərhədlərin toxunulmazlığına hörmətin qorunmasının zəruriliyi vurğulanıb. Ən əsası isə regional əməkdaşlıq mexanizmlərinin, o cümlədən “3+3” regional məşvərat platformasının inkişafını dəstəklənməsinin vacibliyi oratya qoyulub. Xatırladaq ki, bu əməkdaşlıq platforması da post - müharibə dövründə məhz Azərbaycan və Türkiyənin təşəbbüsü ilə irəli sürülmüşdü. İki ölkə lideri arasında imzalanan bəyanatda Azərbaycanın təşəbbüsü ilə yaranan bu platformaya istinad olunması bir daha onu göstərir ki, Bakının apardığı siyasət mühüm bir coğrafiyaya iqtisadi-siyasi üstünlüklər vəd edir. Danılmaz həqiqətdir ki, illərdir regionda iqtisadi

münasibətlərin inkişafı və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi üçün ən vacib şərtlərdən biri məhz Ermənistanın öz qonşuları ilə münasibətlərini sülh və ədalət çərçivəsində qurmasına əsaslanırdı - rəsmi İrəvan anlamalı idi ki, indiki halda iqtisadi inkişaf, regional əməkdaşlıq, qarşılıqlı anlaşma onların siyasi müstəqilliyinə də təmin etmək iqtidarındadır. Əks halda, Ermənistan bütövlükdə siyasi-iqtisadi dalan olmaqdan xilas ola bilməyəcəkdi. İran prezidenti ilə imzalanan sənəddə məhz “3+3” əməkdaşlıq formatının ön planı çıxması ölkəmizin regional lider statusunu təsdiqləyir.

P.İSMAYILOV

yat dəhlizinin müzakirəsi olacağını bildirmişdi. O, həmçinin qeyd etmişdi ki, Şərq-Qərb marşrutu mühüm ticarət platformasına çevrilə bilər. İran prezidenti

işlər nazirləri Ararat Mirzoyan və Abbas Əraqçı 2025-2027-ci illər üçün xarici işlər nazirlikləri arasında məsləhətləşmələr planını imzalayıblar.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan və İran İslam Respublikasının prezidenti Məsud Pezeşkiyan arasında imzalanan birgə bəyanatda iki ölkə arasında münasibətləri dərinləşdirmək və strateji

Maliyyə Nazirliyi beynəlxalq fiskal diaqnostika alətlərinin tələblərinə uyğun olaraq hazırlanmış "Azərbaycan Res-

publikasının 2025-ci ilin dövlət və icmal büdcələrinin ya-rımillik icrasına dair arayış və ilin sonuna gözləntilər" sə-

Büdcə ilə bağlı mövcud vəziyyət və gözləntilər açıqlanıb

nədinə açıqlayıb. Sənəd 2025-ci ilin ilk altı ayında makroiqtisadi vəziyyəti, dövlət və icmal büdcələrinin icrasına dair dəqiqləşdirilmiş məlumatları, makroiqtisadi və fiskal göstəricilərin üzrə ilin sonuna gözləntiləri özündə ehtiva edir.

Sənəddə qeyd edilir ki, 2025-ci ilin birinci yarımilliyində makroiqtisadi sabitliyin, iqtisadi aktivliyin, sosial rifahın və fiskal intizamın təmin edilməsinə yönəlmis tədbirlər fonunda ölkə iqtisadiyyatında müsbət dinamika davam edib. Qeyd olunanlar-

la yanaşı, qlobal enerji bazarlarında əlverişli qiymət kon-yunkturunun formalaşması nəticəsində dövlət büdcəsinin gəlirləri proqnozu 3,7 faiz üstələyib, o cümlədən qeyri-neft-qaz gəlirləri üzrə proqnozdan 4,7 faiz artıq daxilolma qeydə alınıb. İlin

ötən dövrü üzrə müşahidə olunan makro-fiskal tendensiyalar, həmçinin İqtisadiyyat Nazirliyinin yenilənmiş makroiqtisadi proqnozları dövlət büdcəsinə əlavə daxilolmaların proqnozlaşdırılmasına əsas verib.

Adambaşına düşən ÜDM 6 min manatı ötüb

Cari ilin ilk altı ayında ölkə iqtisadiyyatında 62 milyard 78,2 milyon manat ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal edilib, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real artım 1,5 faiz səviyyəsində olub. Adambaşına düşən ÜDM 1 faizlik real artımla 6 min 066,1 manat təşkil edib.

Hesabat dövründə qeyri-neft-qaz sektorunda ÜDM-in həcmi 42 milyard 985 milyon manata bərabər olub ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,9 faiz artım deməkdir. Qeyri-neft-qaz sektoru ÜDM-in 69,2 faizini, neft-qaz sektoru isə 30,8 faizini təşkil edib. ÜDM-in strukturunda ən bö-

yük xüsusi çəkiyə (34,9 faiz) malik olan sənayedə real ifadədə 21,7 milyard manat əlavə dəyər yaranıb.

Cari ilin ilk yarısında əsas kapitala yönəldilən vəsaitin məbləği 8 milyard 73,5 milyon manat təşkil edib. Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların 75,2 faizi daxili mənbələr hesabına formalaşmış, investisiyaların 2 milyard 320,5 milyon manatı (28,7 faiz) neft, 5 milyard 753 milyon manatı isə (71,3 faiz) qeyri-neft sektoruna yönəldilib. Qeyri-neft sektoruna yönəldilmiş vəsaitin həcmində 13,5 faiz artım qeydə alınıb.

Büdcə gəlirləri 704,7 milyon manat artıb

2025-ci ilin birinci yarımilliyində dövlət büdcəsinin gəlirləri 19 milyard 803,9 milyon manat təşkil edib. Bu, cari proqnozla müqayisədə 704,7 milyon manat və ya 3,7 faiz çoxdur. 2024-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 5,1 faiz və ya 961,1 milyon manat çox gəlir əldə edilib. Büdcə gəlirlərinin 8 milyard 703,7 milyon manatı və ya 43,9 faiz vergi daxilolmalarının, 7 milyard 240,5 milyon manatı və ya 36,6 faizi Dövlət Neft Fondundan dövlət büdcəsinə transfertin, 3 milyard 91,1 milyon manatı və ya 15,6 faizi gömrük rüsumları və idxala görə vergi daxilolmalarının, 312,1 milyon manatı və ya 1,6 faizi büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxilolmaların, 21,9 milyon manatı və ya 0,1 faizi dövlət əmlakının icarəyə verilməsindən daxilolmaların, 434,5 milyon manatı və ya 2,2 faizi sair gəlirlərin payına

düşür. Bu dövrdə dövlət büdcəsinin gəlirləri üzrə təsdiq edilmiş proqnozdan vergi daxilolmaları 466,4 milyon manat və ya 5,7 faiz, gömrük rüsumları və idxala görə vergi daxilolmaları 4,1 milyon manat və ya 0,1 faiz, dövlət əmlakının icarəyə verilməsindən daxilolmalar 5,1 milyon manat və ya 30,4 faiz, digər daxilolmalar üzrə 314,1 milyon manat və ya 2,6 dəfə çox icra olunub.

Dövlət büdcəsinin gəlirlərinin strukturunda daxilolmaların 51,9 faizi və ya 10 milyard 277,3 milyon manatı qeyri-neft-qaz sektorunun payına düşür. Qeyri-neft-qaz sektoru üzrə daxilolmaların 62,4 faizini və ya 6 milyard 417,6 milyon manatını vergi daxilolmaları, 30,1 faizini və ya 3 milyard 91,1 milyon manatını gömrük rüsumları və idxala görə vergi daxilolmaları, 3 faizini və ya 312,2 milyon manatını büdcə təşkilatlarının ödənişli xid-

Altı ayda azad ərazilərdə 1 milyard 552,4 milyon manat xərclənib

Cari ilin birinci yarımilliyində dövlət büdcəsinin xərcləri 17 milyard 95,6 milyon manat təşkil edib. Büdcə xərclərinin 10 milyard 571,3 milyon manatı və ya 61,8 faizi cari xərclərə, 5 milyard 496,8 milyon manatı və ya 32,2 faizi əsaslı xərclərə, 1 milyard 27,5 milyon manatı və ya 6 faizi dövlət borcuna xidmətlə bağlı xərclərə yönəldilib. Ümumilikdə 2025-ci ilin birinci yarısında cari xərclərin qeyri-neft-qaz sektoru üzrə daxilolmalar hesabına örtülməsi səviyyəsi 97,2 faiz təşkil edib. Dövlət büdcəsinin xərclərinin strukturunda funksional təsni-

fata uyğun olaraq təhsil xərcləri 2 milyard 472,6 milyon manat, kənd təsərrüfatı xərcləri 588,8 milyon manat, sosial müdafiə və sosial təminat xərcləri 2 milyard 198,1 milyon manat, müdafiə və milli təhlükəsizlik xərcləri 3 milyard 850,1 milyon manat, ümumi dövlət xidmətləri xərcləri 2 milyard 163,7 milyon manata bərabər olub.

Dövlət büdcəsində işğaldan azad olunan ərazilərin yenidən qurulması və bərpasına 6 ayda 1 milyard 552,4 milyon manat xərclənib.

mətlərindən daxilolmalar, 4,3 faizini və ya 434,5 milyon manatını sair gəlirlər, 0,2 faizini və ya 21,9 milyon manatını isə dövlət əmlakının icarəyə verilməsindən daxilolmalar təşkil edib. Dövlət büdcəsinin neft-qaz sek-

toru üzrə daxilolmalar 9 milyard 526,6 milyon manat təşkil etməklə proqnoza qarşı 247,8 milyon manat və ya 2,7 faiz çox olub. Dövlət Neft Fondundan dövlət büdcəsinə transfert isə 7,2 milyard manat olmaqla tam həcmdə icra edilib.

Xarici dövlət borcu 119 milyon dollar azalıb

2025-ci il 1 iyul tarixi vəziyyətinə Azərbaycanın dövlət borcunun (xarici və daxili) ümumi məbləği 25 milyard 695,6 milyon manat ekvivalentində və ya proqnozlaşdırılan ÜDM-in 19,6 faizini təşkil edib. Ümumi dövlət borcunun 8,5 milyard manatı və ya 33,2 faizi xarici dövlət borcunun, 17,1 milyard manatı və ya 66,8 faizi daxili dövlət borcunun payına düşür. Beynəlxalq maliyyə bazarlarında yerləşdirilmiş istiqrazlar, habelə əməkdaşlıq etdiyimiz müxtəlif beynəlxalq maliyyə-kredit qurumları və xarici banklarla imzalanmış kredit sazişləri çərçivəsində faktiki istifadə olunmuş hissə üzrə yerinə yetiril-

miş öhdəliklər nəzərə alınmaqla xarici dövlət borcu 5 milyard dollar və ya ÜDM-in 6,5 faizini təşkil edib. 2025-ci il 1 yanvar tarixinə olan göstərici ilə müqayisədə xarici dövlət borcunun məbləği mütləq ifadədə 119 milyon dollar və ya 2,3 faiz, ÜDM-ə nisbəti isə 0,4 faiz bənd azalıb. Dəyişən faiz dərəcəsi ilə olan öhdəliklər xarici borc portfelinin 49,3 faizini, sabit dərəcə ilə öhdəliklər isə 50,7 faizini təşkil edib. Xarici dövlət borcunun 49,9 faizi 5 ilə qədər olan müddətdə, 44,1 faizi 5 ildən 10 ilə qədər olan müddətdə, 6 faizi isə 10 ildən yuxarı olan müddətdə kreditlərə qaytarılmalı olan öhdəliklərdir.

İcmal büdcədə 4,7 milyard manatdan çox profisit yaranıb

2025-ci ilin altı ayı üzrə məlumata əsasən dövlət büdcəsində 2 milyard 708,2 milyon manatlıq profisit yaranıb. Bu, proqnozlaşdırılan göstərici ilə müqayisədə 885 milyon və ya 48,5 faiz çoxdur.

2025-ci ilin birinci yarısında icmal büdcənin gəlirləri 24 milyard 357,8 milyon manat icra olunub ki,

bu da ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,4 milyon manat çoxdur. İcmal büdcənin xərcləri isə 19 milyard 593,7 milyon manat icra olunub ki, bu da ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1 milyard 394,8 milyon manat və ya 7,7 faiz çoxdur. İcmal büdcədə 4 milyard 764,1 milyon manat büdcə profisiti yaranıb.

Qarşıdakı 6 ay üzrə makro-fiskal gözləntilər

Maliyyə Nazirliyi 2025-ci ilin qarşıdakı 6 ayı ərzində makro-fiskal gözləntiləri dəyişərək yeni proqnozları da açıqlayıb. Gözləntilərə əsasən, növbəti yarımillik üzrə ssenarilər nəzərə alınmaqla 2025-ci ilin yekununda ÜDM-in real artımı 3 faiz təşkil edəcək. Bu, nominal ifadədə 129,9 milyard manatdır. 2025-ci ilin dövlət büdcəsinin həssaslamaları üçün 70 dollar səviyyəsində qəbul edilmiş xam neftin bir barelinin orta illik ixrac qiyməti yenilənmiş makroiqtisadi proqnozlarda eyni səviyyədə saxlanılıb. Yəni, neft satışları üzrə daxilolmalar

rın proqnozları sabit qalacaq. Bu ssenariyə əsaslanaraq hökumət 2025-ci ilin sonuna dövlət büdcəsinin gəlirlərinin 39 milyard 192 milyon manat təşkil edəcəyini gözləyir. Bu, təsdiq olunmuş proqnozla müqayisədə 836 milyon manat və ya 2,2 faiz çoxdur. Dövlət büdcəsinin xərclərinin isə 40 milyard 687,6 milyon manat səviyyəsində olacağı ehtimal edilir ki, bu da təsdiq olunmuş göstəriciyə nisbətən 1,7 faiz azdır.

Ümumilikdə, 2025-ci il üzrə gözlənilən makro-fiskal siyasətin nəzərdə tutulan bütün hədəfləri yerinə yetirməkdə güclü maliyyə potensialı olacağı istisna deyil.

E.CƏFƏRLİ

BTQ bəyanat yaydı

Daim ədalət və beynəlxalq hüquq mövqeyindən çıxış edən Azərbaycan Yeni Kaledoniya və Fransanın digər müstəmləkə ərazilərində baş verənlərə heç vaxt biganə qalmayıb. Respublikamızın uğurlu sədrlik həyata keçirdiyi Qoşulmama Hərəkatının tərkibində Bakı Təşəbbüs Qrupu (BTQ) yaradılıb. Fransanın son koloniyalarında azadlıq mübarizəsi

Bakı Təşəbbüs Qrupu Fransanın müstəmləkəçilik siyasətinə münasibətdə susmur, azadlıq mübarizəsinə qalxan xalqların səsinin bütün dünyada eşidilməsinə, onlara həmrəylik göstərilməsinə nail olmağa çalışır. Bu günlərdə BTQ Fransanın Yeni Kaledoniya münasibətdə müstəmləkəçilik siyasətini davam etdirmək cəhdlərinin pislənilməsi üçün bəyanatla çıxış edib. "Kanakların müstəqillik hərəkatlarının nümayəndələri ilə Fransa hökuməti arasında imzalanmış Bujival razılaşması Yeni Kaledoniyanı müstəmləkə əsarəti altında saxlamaq xarakteri daşıyır və kanak xalqının müstəqillik mübarizəsinin prinsiplərinə ziddir", - deyər sənəddə vurğulanır.

Kanak xalqının tam müstəqillik istəyinə güclü dəstək

Yelisey Sarayının ağır diskriminasiya siyasəti

Fransanın müstəmləkəçilik siyasətinin təxminən 500 illik tarixi var. Bu ölkə istilalar sayəsində Afrikanın qərbində və şimalında 20-dən çox

vətlərinə talan edən, xalqlarını uzun illər ərzində əsarətdə saxlayan Fransa həmin ərazilərdə hərbi və bəşəriyyət əleyhinə çoxsaylı cinayətlər törədib, fransız silahlı qüvvələri etnik və dini mənsubiyyətinə görə yüz minlərlə dinc sakinə soyqırımına məruz qo-

ölkəni öz təsir dairəsinə qatmağa nail olub. Afrikanın ərazilərini təxminən 35 faizi 300 il ərzində tamamilə Fransanın nəzarətində qalıb. Təbii ki, zaman ötdükcə Fransa müstəmləkəçilik siyasətində müəyyən forma dəyişiklikləri etmək məcburiyyətində qalıb. Ancaq zaman və forma dəyişsə də, əsnəvi müstəmləkəçilik neokolonializmlə əvəzlənsə də, üzqarəsi siyasətinin mahiyyəti dəyişməyib. Fransa Senegal, Niger, Kamerun və Mavritaniya kimi bir çox Afrika ölkələrində, xüsusilə də Əlcəzair və Ruandada daxil qarşıdurma və soyqırımı üçün məsuliyyət daşıyır.

Ünvanıylə, bəşəriyyətin kolonializm tarixinin qanlı cinayətlərinin çoxu məhz Fransa tərəfindən törədilib. Afrika, Cənub-Şərqi Asiya, Sakit Okean, Latin Amerikasında onlarla ölkəni işğal altına alan, sor-

yub. Bütövlükdə Fransanın yüz illər boyunca mövcudluğu müstəmləkəçilik siyasətinin ünvanına çevrilən ölkələrə yaxşı heç nə gətirməyib. Onlar sivilizasiyadan geri qalıblar, sərvətləri talanıb Fransaya dəşən ölkələr asılı vəziyyətə düşüblər, diskriminasiya nəticəsində yerli xalqlar milli kimliklərini itirmək təhlükəsi ilə üzləşiblər...

Fransanın ağır müstəmləkəçilik siyasətindən bəhs edərkən bir mühüm məqama xüsusi diqqət yetirmək yerinə düşər. Maraqlıdır ki, Fransanın ərazisi 551 min 500 kvadratkilometr olsa da, Beşinci Respublikanın ərazisi bundan xeyli böyükdür, yəni 1 milyon 111 min 155 kv.km-dir. Bu, o anlamə gəlir ki, 559 min 655 kv.km-lik ərazi müstəmləkə altında inildəyən ölkələr, adalardır. Yelisey Sarayı bu gün də həmin ərazilərə müstəqillik verməkdən boyun qaçıdır.

Yeni Kaledoniya azadlıq mübarizəsi yolunda

Fransız missionerlərin Yeni Kaledoniyaaya ayaq açması XIX əsrin ortalarına təsadüf edir. Missionerlərin adaya gəlişi ilə yerli sakinlərin qara günləri başlandı. 1853-cü ildə isə Fransa adanı özünün müstəmləkəsi elan edib. XIX əsrin sonuna qədər Fransa adanın yerli sakinlərinin istismar etməklə yanaşı, qatı cinayət törətməsinə məhkumlarını da bu adaya sürgün etdirib. XX əsrin əvvəllərindən başlayaraq Fransa adada tapılmiş faydalı qazıntı yataqlarını da istismar etməyə başlayıb. Ada qızıl, bürünc, xrom, nikel, dəmir və s. filiz ehtiyatları ilə zəngindir. Fransa digər müstəmləkələrində olduğu kimi, burada da təbii sərvətləri talayıb, yerli əhalidən isə ucuz işçi qüvvəsi kimi istifadə edib. Ada sakinləri ötən əsrin 80-ci illərindən etibarən Fransanın ağır müstəmləkəçilik siyasətinə qarşı etirazlara baş-

layıblar. Kanak xalqının ötən il baş verən son etirazlarına səbəb isə Makron iqtidarının Yeni Kaledoniya ilə bağlı mürtəce planı həyata keçirmək istəyi oldu. Siyasəti sifəti əsasında Fransa parlamenti Yeni Kaledoniya konstitusiyası "islahatları" ilə bağlı müzakirələrə start vermişdi. Əslində, "islahatlar" Fransanın xəbəsiyyətindən xəbər verirdi. Bu dəyişikliklərin yeganə məqsədi Yeni Kaledoniya aborigen xalqın hüquqlarını məhdudlaşdırmaq, bunun əksinə olaraq gəlmə fransızların hüquqlarını genişləndirmək idi. Yeni Kaledoniya etirazların miqyasının geniş olması burada yerli icmanın fəallığı ilə bağlıdır. Yerli kanak xalqı milli kimliyin qorunması uğrunda mücadiləyə başladı və "islahatların" reallaşdırılmasına imkan vermədi.

Yeni Kaledoniyanın Yelisey Sarayının neokolonializm siyasətinə qarşı bəşəriyyətə qarşı aparması digər müstəmləkə ərazilərində xalqları üçün yeni bir çağırış yaradır. Adada baş verənlər bir başlanğıcdır. Digər xalqlar da öz azadlıqları uğrunda son və qəti mübarizəyə qalxmalıdır.

Yeni Kaledoniyanın Yelisey Sarayının neokolonializm siyasətinə qarşı bəşəriyyətə qarşı aparması digər müstəmləkə ərazilərində xalqları üçün yeni bir çağırış yaradır. Adada baş verənlər bir başlanğıcdır. Digər xalqlar da öz azadlıqları uğrunda son və qəti mübarizəyə qalxmalıdır.

qurmaqda israrlıdır. Bujival razılaşması isə özündə Yelisey Sarayının Yeni Kaledoniya üzərində nəzarətini yenə də saxlamaq niyyətini ehtiva edir. Təbii ki, bu da etirazlar yaradır. BTQ-nin bəyanatında qeyd olunub ki, Kanak və Sosialist Milli Azadlıq Cəbhəsinin (FLNKS) 45-ci qurultayında Fransanın Yeni Kaledoniyaaya sınımağa çalışdığı Bujival razılaşması qətiyyətlə rədd edilib: "Qurultay

Bujival razılaşması qətiyyətlə rədd edilir

İştirakçıları 1998-ci ildə imzalanan Numea sazişinin Yeni Kaledoniyanın dekolonizasiyasının əsas hüquqi dayağı kimi təsdiqləndiyini və "Bujival razılaşması"nın Numea sazişinin müddəalarına tamamilə zidd olduğunu bəyan ediblər.

Qeyd edək ki, FLNKS "Kanak sazişi" çərçivəsində ölkənin müstəqilliyini elan etməyi nəzərdə tutur. "Kanak sazişi" yol xəritəsi rolunu oynayan və 2025-2030-cu illər arasında Yeni Kaledoniyanın tam suverenliyə hazırlanması üzrə keçid dövrünü ehtiva edən bir hüquqi sənəd olacaq. Həmçinin Fransa ilə müvəqqəti münasibətlər də məhz bu saziş əsasında müəyyənləşəcək.

FLNKS-in rəsmi sosial şəbəkə hesabında yayılan açıqlamada Bujival razılaşmasının dinc yolla rədd edildiyi və hərəkatın rəmzlərinin qururla hər yerdə nümayiş etdirilməsinin vacibliyi xüsusi vurğulanıb. Əlavə olaraq kanak xalqının birliyi və qətiyyətinin dəyişməz olaraq qalacağı, onların ortaq gələcəyinin müdafiəsi uğrunda mübarizənin davam etdiriləcəyi bildirilib.

Bujival sazişində Yelisey Sarayının mərkəli planlarını yer adığı aydın görünür. BTQ-nun bəyanatda da Fransanın müxtəlif vasitələrlə Yeni Kaledoniyanı bu saziş ilə şantaj etməyə çalışdığı vurğulanıb. "Xatırladaq ki, Fransanın dənizsəfir ərazilər üzrə naziri Manuel Valls Yeni Kaledoni-

yaya səfəri çərçivəsində Bujival sazişinin redaktə edilməsi üzrə müzakirələrə başlayacağını deyib.

Valls bildirib ki, bu saziş həyata keçirilməyə, Yeni Kaledoniya siyasəti, iqtisadi və sosial böhran təhlükəsi ilə üzləşəcək. Fransalı nazirin Bujival sazişinə dair "alternativ mövcud deyil" bəyanatı isə Yeni Kaledoniya açıq şəkildə şantaj və təzyiq siyasəti kimi qiymətləndirilib.

2025-ci il avqustun 21-də Bujival razılaşmasının redaksiya komitəsinin iclasının keçirilməsi gözlənilir. İclasda Manuel Vallsın razılaşmanı şərh edəcəyi və əlavə dəyişikliklər təqdim edəcəyi ehtimal olunur. Kanakların aydın və qəti mövqeyinə baxmayaraq, bu cəhd bəhs olunan sənədin Fransa tərəfindən onlara zorla qəbul edilməsi siyasətinin davamı hesab olunur.

Bakı Təşəbbüs Qrupunun bəyanatında kanak xalqının seçiminə hörmət ediləcəyi və dəstəklənəcəyi ifadə olunub. Eyni zamanda, kanak xalqının gələcəyinin saxta razılaşma ilə deyil, yalnız tam müstəqilliklə təmin olunmasının vacibliyi diqqətə çatdırılıb: "Fransanın atdığı bu son addımlar beynəlxalq hüququn prinsiplərinə tam zidd olub, qəbulədiqlə müstəmləkəçilik siyasətinin davamı kimi dəyərləndirilməlidir. Beynəlxalq hüququn fundamental prinsipləri və BMT-nin qətnamələri açıq şəkildə tələb edir ki, kanak xalqının gələcəyi heç bir güzəst və ya saxta razılaşma ilə deyil, yalnız tam müstəqilliklə təmin olunmalıdır", - deyər bəyanatda vurğulanıb.

Mübarizə ABDULLAYEV

Özəl sektorun ÜDM-də və məşğulluqda payı artır

Ölkəmizdə sahibkarlığın stimullaşdırılması məqsədilə biznes və investisiya mühiti davamlı olaraq yaxşılaşdırılır, qanunvericilik bazası təkmilləşdirilir, sahibkar-dövlət, hökumət-biznes münasibətləri daha da inkişaf etdirilir, iqtisadiyyata geniş dəstək paketini nəzərdə tutan çoxsaylı proqramlar icra olunur. Azərbaycanda investisiya cəlbəediciyyətinin yüksəldilməsi, sahibkarların maliyyə bazarlarına daha rahat və sistemli çıxışının təmin edilməsi, ənənəvi bazarlarda payının artırılması, yeni bazarlara çıxışının asanlaşdırılması və s. istiqamətlər üzrə reallaşdırılan tədbirlər özəl sektorun daha da güclənməsinə imkan verir.

Son illər davam etdirilən liberal islahatlar sayəsində liberal iqtisadiyyat quruculuğu daha da möhkəmlənib, sahibkarlıq fəaliyyətinə mane olan bürokratik əngəllərin aradan qaldırılması məqsədilə yoxlamaların dayandırılması, biznesə müdaxilələrin qarşısının alınması, sahibkarlıq mühitinin daha da yaxşılaşdırılması üçün əlavə tədbirlərin görülməsi nəticəsində güclü biznes təbəqəsi formalaşıb. Ötən ildən qüvvəyə minən Rəqabət Məcəlləsi biznes sahəsində sağlam rəqabətin təmin olunması üçün hüquqi baza rolunu oynamaqla, azad sahibkarlığın inkişafını daha da təşviq etməkdədir. Bütün bu kompleks islahatlar ölkədə şəffaf və rəqabətədavamlı biznes mühitinin formalaşdırılmasını, habelə dövlət-özəl tərəfdaşlığının inkişafını gücləndirməklə, özəl sektorun təşəbbüskar və milli maraqlara sadıq bir qüvvə kimi aparıcı rolunu da möhkəmləndirib. Hazırda özəl sektorun ümumi daxili məhsuldakı payı 83, məşğulluqdakı payı isə 78 faizə yüksəlib.

6 ayda sahibkarlara 126,4 milyon manat güzəştli kredit verilib

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Kiçik və orta biznesin imkanları böyüyür

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi tərəfindən kiçik və orta biznesin iqtisadiyyatda rolunun, bilik və bacarıqlarının artırılması, maliyyə resurslarına

İqtisadiyyatın prioritet istiqamətləri üzrə fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinin dəstəklənməsində dövlətin maliyyə dəstəyi mexanizmlərinin xüsusi rolu var. 2025-ci ilin birinci yarısında Sahibkarlığın İnkişafı Fondu (Fond) tərəfindən 2371 layihəyə ümumilikdə 126,4 milyon manat məbləğində güzəştli kredit verilib. Ümumi güzəştli kredit məbləğinin 48,1 faizi sənaye (o cümlədən, kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı), 44,3 faizi kənd təsərrüfatı, 5,3 faizi xidmət, 2,3 faizi isə digər sahələrdə fəaliyyət göstərən sahibkarların layihələrinə yönəldirilib.

və satış bazarlarına çıxışının genişləndirilməsi, dövlət xidmətlərinə rahat çıxışının təmin edilməsi istiqamətində müxtəlif dəstək mexanizmləri həyata keçirilir. Bir sıra şəhər və rayonlarda sahibkarlara yerində xidmət göstərən “KOB dostu” ofislərinin, biznes biliklərinin artırılmasına dəstək olan KOB inkişaf mərkəzlərinin, sahibkarlara vahid məkanda dövlət və özəl xidmətlərin göstərildiyi “KOB evləri”nin fəaliyyəti, KOB-lara təhsil, elm, tədqiqat

Güzəştli kreditlərdən yararlanmış sahibkarlıq subyektlərinin 94,1 faizi regionlarda fəaliyyət göstərir. Kredit məbləğinin isə 70 faizi sahibkarların payına düşüb. Bu dövr ərzində Fondun güzəştli kredit mexanizmi iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən sahibkarları əhatə edib.

Fondun güzəştli kreditlərdən yararlanmış sahibkarların əksəriyyəti mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektləridir.

Güzəştli kreditlərdən yararlanan sahibkarlıq subyektləri arasında qadın və gənc sahibkarlara məxsus layihələr xüsusi yer tutur. Həmin dövr ərzində

və dəstək sahələrində qrantın verilməsi, “Startup” şəhadətnaməsi, daxili bazar araşdırmasının aparılmasına, ticarət şəbəkələrinə və sərgilərə çıxışa dəstək mexanizmləri buna misal ola bilər.

Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi - AZPROMO tərəfindən beynəlxalq sərgi və ticarət yarmarkalarında ölkə sahibkarlarının iştirakına və “Made in Azerbaijan” brendinin xaricdə tanıtılmasına dəstək və s. tədbirlər ix-

racın artımını stimullaşdırır. Biznes təmsilçilərinin istehsal etdiyi məhsulların dünya bazarlarına ixracı təşviq edilir. Bu sahədə fəaliyyət qeyri-neft-qaz ixracı sahəsində coğrafi şəxələnmə ilə yanaşı, məhsul çeşidlərinin şəxələnməsi üzrə də uğurlu nəticələrin əldə olunmasına müsbət şərait yaradır.

dövlət dəstəyi tədbirləri genişləndirilir. Ötən ildən başlayaraq bu ərazilərdə fəaliyyət göstərən sahibkarlara dəstək mexanizmi çərçivəsində investisiya layihəsi həyata keçirən sahibkarların bank və bank olmayan kredit təşkilatlarından əldə etdikləri kreditlərin 90 faizədək hissəsinə dövlət zəmanəti verilir. Bu mexanizmlə maliyyələşdirilən

Azad ərazilərdə azad sahibkarlıq

İşğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında genişmiqyaslı bərpa və yenidənqurma ilə yanaşı, sürətli iqtisadi reintegrasiya tədbirləri görülür, biznesin canlanması məqsədilə sağlam bünövrə yaradılır. Bu bölgədə çalışan sahibkarlar üçün vergi-gömrük güzəştləri tətbiq edilir, müxtəlif

layihələr sənaye, xidmət, turizm və kənd təsərrüfatı sahələrini əhatə edir.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə sahibkarlıq fəaliyyətinin stimullaşdırılması istiqamətində zəmanət-subsidiya mexanizmi ilə yanaşı, güzəştli kredit mexanizmi ilə də dəstək tədbirləri davam etdirilib. Ötən il ərzində bu ərazilərdə icra olunan layihələrə ümumilikdə 8,1 milyon manat güzəştli kredit verilib.

Azad ərazilərdə sənaye zonalarının yaradılması da əsas prioritetlərdən biridir. Ağdam və “Araz Vadisi İqtisadi Zonası” sənaye parklarının yaradılması bu məqsədlə həyata keçirilən ön əhəmiyyətli layihələrdir. Sənaye zonalarında sahibkarlar üçün əlverişli şərait yaradılıb və biznes fəaliyyəti stimullaşdırılıb, vergi-gömrük, investisiya üzrə güzəştlər tətbiq olunur, davamlı təşviqlər həyata keçirilir. Bunun nəticəsidir ki, cəmi 2-3 il əvvəl fəaliyyətə başlamasına baxmayaraq, Ağdam Sənaye Parkı rezident sayına görə ölkədəki sənaye parkları arasında ikincidir. Burada istehsal olunan məhsullar yerli bazarla çıxarılmaqla yanaşı, xaricə də ixrac olunur. Habelə ən mühüm nəqliyyat qovşaqlarının üzərində yerləşən “Araz Vadisi İqtisadi Zonası” Sənaye Parkı da sahibkarlara yeni imkanları özündə cəmləşdirir.

Yeganə Bayramova

Kiyevə təhlükəsizlik zəmanətləri verilir...

Bu, Ukraynanı növbəti təhlükədən qoruyacaq?

Koşa Zelenskiyə nə deyib?

Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Antoniu Koşa “İstəklər Koalisiyası”nın üzv ölkələri

ilə videokonfransdan dərhal sonra Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski ilə telefon danışığı apa-

rıb. A.Koşa “X” sosial şəbəkə hesabında qeyd edib ki, o, telefon danışığı zamanı Aİ-nin Ukraynaya dəstəyinin, o cümlədən Rusiyaya qarşı təzyiqlərinin davam edəcəyini vurğulayıb: “Əsas prioritetlərimiz insan

ölümlərinə son qoyulması, əsirlərin mübadiləsinin genişləndirilməsi və Rusiya tərəfindən qatırılan minlərlə uşağın geri qaytarılmasının təmin edilməsidir. Biz Birləşmiş Ştatlarla birlikdə Ukrayna üçün konkret və əsaslı

təhlükəsizlik təminatları üzərində işləyəcəyik,” - deyər Koşata vurğulayıb. Aİ-nin rəsmisi, həmçinin bildirib ki, Avropa İttifaqı ABŞ ilə birlikdə Ukraynada ədalətli və davamlı sülhə nail olmaq üçün növbəti addımlar at-

mağa hazırlaşır: “Ukrayna xalqını dəstəkləməyə davam etməliyə və genişlənmə prosesini irəli aparmalıyıq. Ukraynanın gələcəyi həm də Aİ üzvlüyünü təmin edən rifah və sabitlikdədir”.

Tramp və Putin bu məsələdə razılığa gəliblər

Trampın xüsusi nümayəndəsi Stiv Uittkoff Alyaskada Tramp-Putin görüşündən sonra jurnalistlərə açıqlamasında bildirib ki, hər iki lider Ukrayna üçün güclü təhlükəsizlik zəmanətləri ilə bağlı razılığa gəliblər - o, əlavə edib ki, Putin gələcək sülh sazişində Ukrayna üçün kollektiv müdafiə müddəasının daxil edilməsinə razılıq verib. Qeyd edək ki, Trampın Avropa liderləri ilə son görüşündə də Ukraynanın təhlükəsizliyi ilə bağlı məsələ əsas müzakirə

predamenti olub. Görüşdə Tramp və avropalı müttəfiqlər NATO-nun 5-ci maddəsi üslubunda Ukrayna üçün təhlükəsizlik təminatlarını müzakirə ediblər. ABŞ lideri bəyan edib ki, Fransa, Almaniya və Böyük Britaniya təhlükəsizlik zəmanətləri çərçivəsində Ukraynaya qoşun yeritmək istəyir. “Fransa, Böyük Britaniya və Almaniya öz qoşunlarını Ukraynada yerləşdirmək istəyirlər və bu, Rusiya ilə problem yaratmayacaq,” - deyər Tramp qeyd edib.

Ukraynaya hansı təhlükəsizlik zəmanətləri verilir?

Məsələ ilə bağlı politoloq Tural İsmayilov “Yeni Azərbaycan” qəzetinə şərhində qeyd edib ki, Ukraynaya veriləcək təhlükəsizlik zəmanətləri ilk növbədə hərbi, siyasi və iqtisadi dəstəyi əhatə edir. “Bura müasir silah sistemlərinin uzunmüddətli təchizatı, hava hücumundan müdafiə şəbəkələrinin gücləndirilməsi, kəşfiyyat və texnologiyə dəstək daxildir. Bundan başqa, Qərb ölkələri Ukraynanın müdafiə sənayesinə sərmayə yatırmaq və ordusunu NATO standartlarına uyğunlaşdırmaq istiqamətində addımlar atmağı planlaşdırır. Bu zəmanətlərin əsas hədəfi Ukraynanı

Rusiya ilə təkbətək buraxmamaq və gələcəkdə mümkün hücumların qarşısını əvvəlcədən almaqdır. Hazırda əsas müzakirə mövzularından biri də budur. Ukraynaya NATO üzvlüyü olmadan kollektiv müdafiə təminatının verilməsi məsələsinə gəlincə, Qərbdə bu məsələ “NATO-nun kölgəsi” adlanan format çərçivəsində müzakirə olunur. Yəni Ukrayna NATO üzvü olmasa belə, bir hücum halında müəyyən ölkələrin dərhal hərbi reaksiya verməsini təmin edən mexanizim işlənilib hazırlanır. Bu, əslində NATO-nun 5-ci maddəsinin bir versiyasıdır, amma rəsmi alyans çərçivəsində

Ukraynada sülhməramlı çətiri altında Avropa qoşunları...

Ekspertin sözlərinə görə, Ukrayna ilə Rusiya arasında müvəqqəti atəşkəs imzalanarsa belə, bu, bölgədə dərhal sabitlik yaratmayacaq. “Belə ssenariyə Qərbin əsas narahatlığı atəşkəsin davamlılığını təmin etmək olacaq. Bu baxımdan Avropa ölkələrinin təhlükəsizlik qüvvələrinin, yəni

də deyil, ayrıca təhlükəsizlik sazişi çərçivəsində həyata keçirilə bilər. Belə bir format gündəmin əsas mövzularından biridir və gələcək danışıqlarda daha açıq şəkildə ortaya çıxacaq”.

bir növ beynəlxalq müşahidə və sülhməramlı kontingentin Ukraynada yerləşdirilməsi ehtimalı mövcuddur. Bu qüvvələrin əsas vəzifəsi Rusiya tərəfindən yeni hücum risklərini önlemək və atəşkəs rejiminin pozulmasına nəzarət etmək ola bilər,” - deyər T.İsmayilov vurğulayıb.

Təhlükəsizlik zəmanətləri uzunmüddətli olacaq?

“Beləliklə, Ukraynaya veriləcək təhlükəsizlik zəmanətləri klassik diplomatik sənədlərdən fərqli olaraq daha praktiki, hərbi və uzunmüddətli xarakter daşıyacaq. NATO-ya tam üzvlük yaxın perspektivdə mümkün olmasa da, Ukraynanın müdafiəsi üçün alternativ kollektiv mexanizmlər formalaşdırılacaq. Atəşkəs imzalanarsa, Qərb qüvvələrinin Ukraynada yerləşdirilməsi ehtimalı yüksəkdir. Silahlandırma isə fasiləsiz davam edəcək. Türkiyə isə bu sistemin əsas oyunçularından biri kimi ön plana çıxıb,” - deyər T.İsmayilov əlavə edib.

Yunis ABDULLAYEV

Ukraynanın silahlandırılması davam edəcək

Ekspert hesab edir ki, Rusiya ilə Ukrayna arasında atəşkəs sazişi imzalanarsa belə, Ukraynanın silahlandırıl-

ması davam edəcək. “Qərb ölkələri yaxşı anlaşıb ki, Rusiya ilə sadəcə kağız üzərində imzalanan bir saziş Ukraynanı təhlükəsiz etmir. Ona görə də atəşkəs olsa belə, Ukraynanın silahlandırılması davam edəcək. Xüsusilə hava hücumundan

müdafiə sistemləri, uzaq-menozillli raketlər və pilotsuz uçuş aparatları Ukraynanın gələcək təhlükəsizlik konsepsiyasında prioritet olacaq. Bu, həm də Rusiyanın yeni eskalasiyalarının qarşısını almaq üçün çəkirdirici vasitə kimi nəzərdə tutulur”.

açıq şəkildə dəstəkləyib. Bayraktar dronları Ukrayna müharibəsində simvolik rol oynayıb və bu, Türkiyənin artıq faktiki təhlükəsizlik zəmanəti verdiyini göstərir. Gələcəkdə Türkiyə rəsmi şəkildə

Ukraynanın təhlükəsizlik təminatçıları siyahısına daxil ola bilər. Bu, həm Ankaranın regional təsirini artırır, həm də Qərb üçün mühüm strateji balans yaradır”.

Türkiyə də bu prosesdə mühüm rol oynaya bilər

Bu məsələyə gəlincə, T.İsmayilov bildirib ki, Türkiyənin də bu prosesdə xüsusi yeri ola bilər.

Onun sözlərinə görə, Ankara həm NATO üzvü, həm də Ukrayna ilə dərin strateji əməkdaşlıq quran

ölkədir. “Türkiyə Rusiyaya qarşı sort sanksiyalara qoşulmasa da, Ukraynanın ərazi bütövlüyünü

Pxenyan və Seul barışır?

Seul KXDR ilə barışmaq istəyir. Qeyd edək ki, Cənubi Koreyanın “Yonhap” agentliyinin məlumatına görə, Koreya Respublikasının Prezidenti Li Çje Myon hər iki tərəfin maraqlarına uyğun olaraq KXDR ilə sülh danışıqları aparmaq niyyətindədir. Agentlik qeyd edib ki, Li Çje Myon administrasiyası Koreya yarımadasında sülhün təmin edilməsi üçün hər hansı eqoist maraqlardan deyil, həm Cənub, həm də Şimal üçün sabitlik və firavanlıq naminə fəal tədbirlər

görməyə hazırlaşır. Beləliklə, yeni hökumətin bu istiqamətdə əsas hədəfi Koreya yarımadasında düşməncilik və qarşıdurma dövrünü geridə qoymaq və sülh, sabitlik və təhlükəsizliyi bərqərar etməkdir. Bu məsələ bir müddətdir ki, gündəmədədir. Əvvəlcə bu məsələ nazirlik səviyyəsində gündəmə gətirilmişdi. İyulun 28-də Cənubi Koreyanın Birləşmə Nazirliyinin mətbuat katibi Koo Byunh-sam jurnalistlərə açıqlamasında bildirmişdi ki, Cənubi Koreya

hökuməti KXDR ilə münasibətlərdə gərginliyi azaltmağa çalışacaq, xüsusilə də Koreyalararası barışqı və əməkdaşlığa, həmçinin Koreya yarımadasında qarşılıqlı sülhə nail olmaq üçün səy göstərəcək. Nazir iki ölkə arasında münasibətlərin normallaşdırılması istiqamətində əlavə addımların atılmasının zəruriliyini vurğulayıb. Yeni hökumət Şimali Koreya ilə sərhəddə hərbi fəaliyyəti dayandıraraq qarşılıqlı razılaşmanı yeniləməyi də planlaşdırır.

Sülh mümkündür?

Məsələ ilə bağlı Beynəlxalq Münasibətlər və Diplomatia Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri Samir Hümətov “Yeni Azərbaycan” qəzetinə şərhində qeyd edib ki, KXDR ilə Koreya Respublikası arasında sülh və barışqı qeyri-mümkündür. “Cənubi Koreya KXDR ilə barışqı istəyə bilər, amma əsas məsələ burasındadır ki, burada reallığı nəzərə almaq lazımdır. Reallıq budur ki, hər iki tərəf yetmiş ildən çoxdur ki, bir-birinə qarşı düşmən

mövqedədir. Əgər hər hansı barışıqdan söhbət gedirsə, onda görək hər iki tərəf arasında diplomatik münasibətlər qurulsun, sərhədlər açılsın və Şimal və Cənub arasında gediş-gəliş təmin olunsun. Sərhədlərin açılacağı və gediş-gəlişin təmin olunacağı halda KXDR-nin casusları Cənubi Koreyaya, Koreya Respublikasının casusları isə Şimali Koreyaya axın edəcək. Bu isə nə Şimali Koreyaya, nə də Cənubi Koreyaya sərf etmir. Eyni zamanda, burada bir

məqamı da nəzərə almaq lazımdır ki, Şimali Koreya-dakılar cənuba axın edərkən oradakı fərqli sosial həyatı və yaşam səviyyəsini, belə demək mümkünsə, yüksək səviyyəli inkişafı görüb dünya görüşləri dəyişəcək. Sözsüz ki, Şimali Koreya bunu heç vaxt istəməz. Bu səbəbdən, KXDR ilə Koreya Respublikası arasında sülh və barışığın bərqərar olunması inandırıcı görünmür,” - deyər S.Hümətov vurğulayıb.

Ölüm əleyhinə qiyam

Alber Kamünün “Taun” romanı haqqında

Bu yazını mənim ilk mətbu hekayəmə uğurlu yol diləmiş ustadım Elçinin əziz adına tapşırıram

Kamü bu romanı dünya müharibəsinin şıdrığı vaxtında qələmə almışdı. Əsər davadan sonra - 1947-ci ildə işıq üzünə çıxarılmış, üstündən on il ötəndə “Yabançı” ilə birlikdə Nobel mükafatına layiq görülmüşdü.

Yazıçı təbii fəlakət kimi, azğın sel kimi axıb-axıb ölkələrə, evlərə, beyinlərə dolmuş faşizmi ölüm saçan yoluxucu mərazə, dəhşətli epidemiyaya bənzətməmişdi. Ancaq bu bənzətməni “qəhvəyi taun”un (doğmaca dilimizdə “qonur ölət” söyləmək, mənəcə, deyimin daha uğurlu təqdimatı olar) yayıldığı coğrafi əraziylə çəpərləmək doğru deyil, taun əsərdə ümumən varlığını mahiyyətini, təbiətin xassəsini, həyatın ayrılmaz komponenti kimi ölümü, xeyirlə qoşa addımlayan şəri ifadə eləyir. Belə olmasaydı, roman faşizm ideologiyasının, müharibə təbliğatının əleyhinə yazılmış irilixirdalı minlərlə, on minlərlə əsərdən seçilməzdi. Taun həm də Kamü dünyagörüşünün ana anlayışı sayılan absurd rəmzidir, çünki onun da yaşadığımız dünya sayaq heç bir mənası, məntiqi yoxdur, o da kaosun tö-rəməsidir.

Roman xronika tərzində yazılıb. Yalnız əsərin sonlarında bilinir ki, bu qeydlərin müəllifi baş qəhrəman özüdür, sadəcə, fikirlərini, müşahidələrini üçüncü şəxsin dilindən qələmə alıb. Dörd-beş il bundan qabaq taclı virus başəriyyətin canına-ciyərinə dərəcə hamımız bu ro-mandakına bənzər situasiyaya düşdük, həyatın ölümə çarpmasına şahidlik elədik, bütün qoruyucu tədbirlərə baxmayaraq şorlə növbəti savaşa milionlarla itki verdik. Axırda həyat yenə də qalib gəldi, hərçənd son sözü həmişə ölüm deyir. Ölümcül mikroblar, xain viruslar ömrümüzü-günümüzü gecə-gündüz nişangahda saxlayır, gərəvə düşən kimi tətiiyi çəkir. Xoşbəxtlikdən hələlik doğulanlar ölənləri üstələyir, bir gün bu proses tərsinə getsə, axırımız nə olacaq, bilinmir.

Kamü öldürücü xəstəliyi, qorxunc epidemiyayı parlaq universal simvol, ümumbəşəri mif səviyyəsinə, əsərini də eynən Kafkanın əsərləritək insanın taleyi haqqında yazılmış roman-priçə, roman-allegoriya mərtəbəsinə qaldırıb. Ancaq əsərdəki obrazlar sadəcə müəllifin ideyalarını, tezislərini daşıyan rəmzlər, konstruktlar deyil, həm də xarakterləri, sevgiləri, qorxularıyla birgə canlı insanlardır, əks halda yüksək bədii keyfiyyətlərdən məhrum əsər quru, cansız traktatdan seçilməzdi. Dahi yazıçı o kəsdir ki, həmişə sənətlə həyatın, mücərədliliklə konkretliyin kəsişdiyi nöqtədə məqam tutur, bir əli sənətdə, bir əli həyatda olur. İncəsənət həyat haqqında həqiqətləri ifadə etməyin ən kamil, ən üstün vasitəsidir. Kamü özü də deyirdi ki, əgər filosof olmaq istəyirsənə, roman yaz. Onun traktatları da forma-üslub baxımından akademizmdən uzaq, bədii publisistikaya bir köynək yaxındır.

Bunu da deyim ki, “Taun” romanının dilimizdə orijinaldan iki tərcüməsi var - birini mərhum tərcüməçi Hamlet Qoca, o birini tənqidçi alim Cavanşir Yusifli çevirib. Əsərdə hadisələr 194...-cı ildə (müəllif konkretləşdirmir) Ələzocairin dəniz-qırağı Oran şəhərində, tipik

fransız prefekturasında baş verir. Dəniz kənarında yerləşdiyi-ni saymasaq (di gəl, bu yaşayış məntəqəsi üzü dənizə yox, əxasi dənizə salınıb), ana təbiətdən nəsibini almamış ağacsız-quşsuz ölü şəhərə bu azmış kimi yaz ağzı taun epidemiyası da qəfil hücumu keçir. Xain təcavüzə hazır olmayan şəhər adamlarının hələri beləyə bir cür reaksiya verir, potensial ölüm qarşısında hər kəsin xarakter, gerçək mahiyyəti açılır.

Hər şey ondan başlanır ki, küçələrdə, evlərdə ölü şiçovullar peyda olur. Çox keçməmiş şəhər əhli çöl-bayırdan hər gün minlərlə gəmirici leşi toplayır. Əzəl günlər şəhərin fəlakət astanasında olduğunu hələ ağına gətirməyən baş qəhrəman doktor Rie xəstə arvadını sanatoriya yada müalicə olunsun deyər dağ kurortuna yola salır. Ev işlərində oğlunun öləndən tutmaq üçün anası onun yanına köçür.

Taunun ilk öldürdüyü adam doktorun yaşadığı evin dalandarı olur. Epidemiyadan hələlik heç kim şübhələnməsə də, ölənlərin sayı durmadan artır. Doktor Rie Parisdən zərbdə si-fəriş verir, ancaq onun xəstələrə çox da köməyi dəymir, üstəlik, tezliklə dərman da tükənir. Şəhər prefekturası vəziyyətin ciddiləşdiyini görəndə karantin elan eləyir, Oran qapalı məkana çevrilir.

Bir axşam Qran soyadlı çoxdankı pasiyenti doktoru evinə çağırır. Meriyada qulluq edən bu qoca yoxsul olduğuna görə Rie həmişə ona pulsuz xidmət göstərir. Qran deyir ki, onun Kottar adlı qonşusu intihara cəhd göstərib. Kottarın bu cəhdinin səbəbi Qrana bəlli deyil, ancaq qonşusunun özünü qoribə aparmağı qocanın gözündən yayınmayıb. Qaraqabaq, adamayovuşmaz Kottar bu hadisədən sonra insanlara qaynayıb-qarışmağa, onlara mehribanlıq göstərməyə başlayır. Doktor bu qənaətdə gəlir ki, Kottarın vicdanı ləkəlidir, bu səbəbdən adamların etimadını qazanmağa, özünü onlara böyəndirməyə çalışır. Cansız-cəsədsiz, ürkək, fikrini dilə gətirməyə çətinliklə söz tapan qoca Qran özü isə uzun illərdən bəri bir kitab yazır. Hökumət işindən macal tapan kimi sədəvr olacağına əsla şübhə eləmədiyi əsərinin üstündə işləməyə girişir. Fəqət əsərin birinci cümləsini bu neçə ildə nə qədər yazıb-pozsa da, üstündə oynasa da, hələ də başa gətirə bilməyib.

Epidemiyannın ilk günlərində doktor Rie iki nəfərlə tanış olur: bunun biri Parisdən gəlmiş jurnalist Raymon Ramber, o biri atletik cüssəli, sakit ayıq baxışlı Jan Tarrudur. Epidemiyadan bir neçə həftə əvvəl şəhərə gəlmiş Tarru dəftərcədə qeydlər aparır, Oranda gördüklərini bütün təfərrüatla yazıb sənədləşdirir, xəstəlik yayılandan sonra isə, təbii ki, bütün diqqətini fəlakətin detallarına yönəldir. Tarru tezliklə doktorun yaxın dostuna, silahdaşına çevrilir, ölətlə (indi çox yerdə unudulmuş bu gözəl kəlmə dilimizdə epidemiyaya səzünün qarşılığıdır, Mirzə Fətəli Axundovun, Süleyman Rəhimovun leksikonunda işlənmiş sözdür) mübarizə aparmaq üçün könüllülərdən ibarət sanitariya dəstələri yaradır.

Karantin elan olunandan sonra şəhər əhli özünü təmizləməyi hiss eləyir. Məktub

tub yazmaq, dənizdə çimmək, şəhərdən çıxmaq qadağandır. Ərzaq qıtlığı yarananda Kottar kimi qaçaqmalçılar vəziyyətdən yararlanmağa çalışırlar. Varlılarla kasıblar arasında fərq daha qabarıq görünməyə başlayır: olan-qalanını da ərzağa verib lüt qalan kasıblardan fərqli olaraq varlılar qara bazardan üçqat bahasına yemək-icmək almağa, kafe-restaurantlarda, oyləncə yerlərində pul xərcləməyə xəsislik eləmirlər. Hec kim gələcək haqda düşünmür, fəlakətin nə qədər çəkəcəyini, bu ütdən salamat çıxıb-çıxmayacağını bilmir, hamı bugünlə yaşayır. Real ölümün təhdidi qarşısında insanların həyata da, zamana da münasibəti dəyişir. Sərvət, ictimai mövqe, sosial status (yəni həyat) adamları çəşidləndirib boy sırasına düzürsə, əcəlin hü-zurunda hamı bərabərleşir.

Oranda qəribliyə düşmüş jurnalist Ramber Parisdəki azad, firavan günlərinə, sevgilisinin yanına qayıtmağa yol axtarır. Əvvəl qanuni yolla şəhərdən çıxmağa çalışsa da, icazə ala bilmir. Sonra Kottarın köməyi sayəsində qaçaqmalçılarla əlaqəyə girir, işlər düzülüb-qoşulanda Ramber fikrindən daşınır, sutkanın iyirmi saatını xəstələrlə ələşən doktor Rieni, taunla ölüm-dirim savaşına çıxmış Tarrunun fədakarlığını görəndən sonra əcəlin pəncəsində çabalayan şəhəri bu halda qoyub aradan çıxmağa vicdanı, ləyaqəti yol vermir. Ramber Oranda qalıb Tarrunun sanitariya briqadasına qoşulur.

Vəziyyətdən yalnız Kottar razıdır, epidemiyaya onun qanunsuz alveri, haram qazancı üçün gen meydan açıb, bulanıq suda balıq tutmasına bolluqa imkan yaradıb. Üstəlik, hökumətin, polislin başı elə qarışıb ki, Kottar kimilər yada düşmür, canı qalmış şəhərdə onları itirib-axtaran yoxdur. Barəsində açılmış cinayət qovluğu da, Allah bilir, hansı dəftərxananın küncünə atılıb qalıb.

Karantinə alınmış insanlar evlərinə qayıdanda doğmalarının, əzizlərinin qırıldığını görüb ağllarını itirirlər, havalı başla ev-çişklərinə od vurub taun adıyla ömürlərinə soxulmuş şərdən qisas aldıklarını düşünlər. Qarətçilər elə onların gözü qabağındaca özlərini alova atır, pula gedən nə varsa canlarını oda yaxmaq hesabına daşıyıp aparıb dəyər-dəyməzinə satırlar.

Keşiş Panlü kilsədə söylədiyi moizələrdə taunun günahlarına görə Allahın şəhər əhlinə göndərdiyi bir cəza olduğunu, Tanrının iradəsinə boyun əyməkdən savayı bir çarə qalmadığını ibadətə gələnlərin beyninə yeridir. Keşiş tibbə heç bir etimad göstərmir, Allah, ölüm, cəza, təbəbət kimi mövzulara münasibətdə doktor Rie ilə toqquşur. Ancaq günahsız, məsum uşağın vaxtsız əcələ qurban getməsindən sonra keşiş Panlü də hərəkətə gəlir, o da Tarrunun sanitariya briqadasına qoşulub xəstələrə yardım göstərməyə çalışır.

davamı növbəti sayımızda

F. Uğurlu

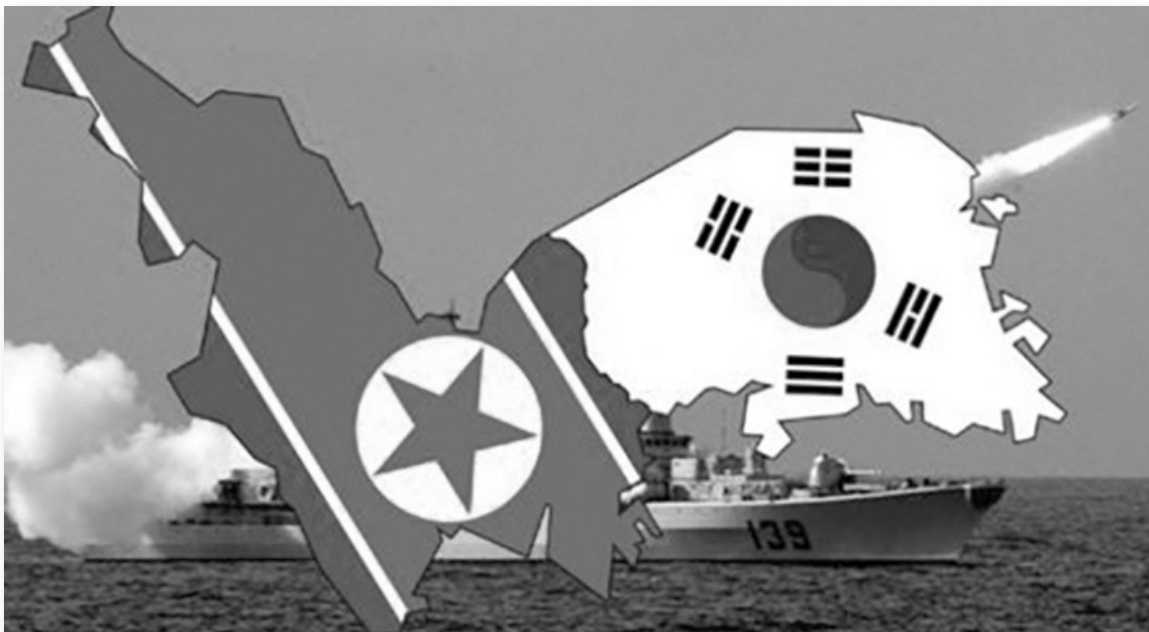
Tramp yenidən Koreya məsələsinə qayıda bilər

Politoloq İlyas Hüseynov qəzetimizə şərhində bildirib ki, hər iki tərəf arasında sülh təşəbbüsləri irəli sürülə bilər. “Şimali Koreya ilə Cənubi Koreya arasında çox dərin problemlər var. İstər siyasi, istərsə iqtisadi-texnoji, istərsə də ideoloji baxımdan hər iki tərəf arasında fərqliliklər mövcuddur. Xüsusilə, KXDR-nin ballistik raketlər istiqamətində tədqiqatları, hərbi-siyasi gücünü və qüdrətini daha da artırması Cənubi Koreyanın təhlükəsizliyinə təhdidlər

yaradır,” - deyər İ.Hüseynov vurğulayıb. Ekspert qeyd edib ki, əgər hər iki tərəf arasında sülh və barışqı bərqərar olarsa, bu, yarımada sabitliyə müsbət təsir göstərə bilər. “Trampın birinci hakimiyyəti dövründə ABŞ ilə KXDR arasında dialoq aparılırdı. Bu dialoq müəyyən mənada effektiv nəticələrə gətirib çıxardı. Trampın yenidən Koreya məsələsinə qayıtması istisna deyil. Dünyanın müxtəlif regionlarında münaqişələrin həlli üçün Trampın sülh təşəb-

büsləri ilə çıxış etdiyi bir zamanda Cənubi Koreyanın Prezidenti Li Çje Myonun Şimali Koreya ilə barışqı istəməsi təsadüfi ola bilməz. Cənubi Koreya Qərb, Şimali Koreya isə Rusiya ilə yaxın münasibətləri ilə seçilən ölkələrdir. Rusiya-Ukrayna münaqişəsinin nizamlanması fonunda KXDR ilə Koreya Respublikası arasında sülh və barışqı istiqamətində müəyyən addımların atılması mümkündür”.

Yunis ABDULLAYEV

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmətbuatayımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Səma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835

“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Bakmətbuat” MMC - 0124314313
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Bizim müsahib

Arzum gözümdə qalmadı

Evimin qapısını ağacdələndən başqa kimsə döyməz

Demokratik Azərbaycan mətbuatının təməlini “Gənclik”- “Molodost” jurnallarıyla biz atdıq

Eldən bir şair gəldi - Məmməd İsmayıl. Onun bioqrafiyasından, yaradıcılığından çox yazmaq olar. Amma birca sözə ifadə etmiş olsaq, Məmməd İsmayıl Vətənin İnsanı idi... 4 il əvvəl qəzetimizə verdiyi müsahibə onun haqqında fikir yürütməyə, iç dünyasına bələd olmağa kömək edərdi bəlkə də... O vaxt şair Türkiyədə yaşayırdı...

Noyabrın birində Türk dünyasının böyük şairi, poetik irsi xüsusi özəlliyyə malik olan, Məmməd İsmayılın 82 yaşı tamam oldu. Hər kəlməsindən vətən eşqi, yurd həsrəti axan, özü, sözü bir olan, sətirlərində ürayinin döyüntülərini verə bilən şairdir Məmməd İsmayıl.

O, uzun illərdir ki, Türkiyədə yaşayır, Çanaqqala Universitetində dərs deyir.

Ömrün 82-ci payızını qarşılayan, dünyaya bir başqa gözələ-baxan fikir adamıyla söhbət mənə heç asan deyildi. Ona görə söhbətə onun öz misralarıyla nərdivan saldım. Və elə bir dünyaya baş vurdum ki...

Duyğularımı sözlə ifadə etmək istəmirəm, o danışsın, biz dinləyək.

“Yeni Azərbaycan” xalqın şairi olmuş, amma Xalq şairi ola bilməmiş Məmməd İsmayilla müsahibəni təqdim edir.

- Məmməd müəllim, həttə ən yaxın illərdə belə verdiyiniz müsahibələrdə, məqalələrdə Türkiyədən qürbət deyər bəhs etmisiniz. 30 ilə yaxındır Türkiyədəsiniz, amma illər ötsə də, Vətən olaraq Tovuzun o cənnət guşəsi Əsrək kəndini görürsünüz? Vətəndən uzaqda özünüzü necə hiss edirsiniz?

- Bir zamanlar bir şeir yazmışdım - Bircə ana-vətənməmiş, yerdə qalanı qürbət!

Dünyanı gözdikcə, dövrənin istisi-soyuğu ilə qarşılaşdıqca bunun, həqiqətən də, belə olduğunun dərk edirsən. Tale deyilən qüdrət insana harada dünyaya gəlməyi, ilk dəfə günəşlə, ayla qarşılaşmağı uyğun görübsə və yaddaşının ilk oyanışı harada başlamışsa, ömrü boyu oranı unuda bilmir, fikrən də olsa, dönüb dolanıb dünya ilə ilk tanışlıq məskəninə qayıdır: Ağac böyüyüb kökündə qaçar, Ha qaçar kökündən ayrıla bilməz...misralarım elə-belə yazılmamışdı ki?!

Doğulduğu coğrafiyanın insan həyatında müstəsna əhəmiyyəti var. Anamızı Yer kürəsindən və tale deyilən görünməzəndə bəxtinə düşən Ana Vətən Doqquz-oğuz-Tovuzdursa, işin rəngi dəyişir. Gözünü açıb elə mühitə düşürsən ki, sübh günəşi Qızılcayayının zirvəsini çörtib gözlərini qamaşdırar, axşamın günəşi Kəmərqayasının başından qıruba enəndə “ayağı daşda, başı savaşda” olan, “çörəyi” sarp (sıldırım) qayalardan çıxan və hər kəsin gördüyü, amma anlamını dərk etmədiyi möcüzə heykəli kimi göylərə yüksələn tək dağdağanı qızılı

rəngə boyayanda fərqi nə varırsan ki, vətən nəymiş və onun təkrarlunmazlığı, möcüzəsi nədən ibarətmiş...

Və quqlaqlarında: “Hər kənddən bir dəli, Əsrikdən əlinə kim keçsə, gətir” atalar misalı səslənib, ürayində təlatüm qoparanda, aşıqların toy-düyünlərə çökünə-çökünə gəldikləri bu kəndin el şənliklərində:

Bir atlı qasid göndərin yuxarı Əsrək-Cırdaxana,

Orada mərd igidlər çoxdu, bəlkə tez tapa yaylığı...

Oxuyanda dərk edirsən hansı kənddən, hansı məkana gəldiyini. O Qızıl qayanın, o Kəmərqayının və o Kəmərin quşqonmazındakı “Tənhalıq çətinə, mənə bax, yaşa!” təlqin edən tək dağdağanın ruhuna ömürlük həkk olunan pıçılıtlarından güc alır və yalnız burada anamız Yer kürəsindən uşaqlıq payına düşən guşəni göziyib, nəfəsin havasından aldığıca əbədiyyətin var olduğunu, həm də başqa yerdə yox, səninçün yalnız burada var olduğuna inanırsan...

- Şeirlərinizdə analı günlərinizdən, o balaca damda keçən uşaqlıq illərinizdən elə yana-yana bəhs etmisiniz ki, soruşmaya bilmirəm. O ev dururmu? Qapısını kim açır, kim yiyə durur?

- Yəralı yerimə toxundunuz. O daxma bizim günlərə, ancaq mənim qayım yaddaşımda gəlib çıxı bilərdi...

Yaşayırıq olanda atam İkinci Dünya müharibəsinə gedib qayıtmayıb. Müharibə illərinin çətinlikləri sözlə deyiləsi deyil. O zamanlar bir çox vergilər vardı, ən ağır vergi isə adambaşına qoyulan vergi idi. Biz-anamla mən əsgər ailəsi olduğumuz üçün vergidən azad olmalı idik, amma əmimlə birlikdə yaşadığımızdan əmindən bizə görə də vergi alırdılar, ona görə də rəhmətlik Şəmsəd əmin evin kücündəki arı damının üstündən bir baca açıb qarşısından da qapı qoyub bizi o daxmaya köçürdü. Mən o daxmadaca bacadan gündüzlər günəşin, gecələr ayın şəfəqlərini izləyə-izləyə və uzun qış gecələri qonşu divarın arxasında cürəsini dila götürüb döyüşlərdən qayıtmayan qardaşlarının dərdinə yas tutan əminin qaya dibindəki tənha bulaq tək gülmüldəyən saz səsinə dinləyə-dinləyə böyüdüm və beləcə, bacadan düşən günəş, ay işığını tutub dünyaya çıxmaq arzusunda düşdüm. Mənim şairliyim bacadan düşən günəş-ay işığı ilə əminin çaldığı cürənin ağırılı fəryadından qaynaqlanır desəm yeridir. Aşıqdan aşıq, şairdən şair olan Şəmsəd əmin dünyasını dəyişəndə haradasa 4-5 yaşım olardı.

Əmimə oğul evlərini yırıb özünə təzə bir ev tikdirəndə bizim də daxmamız yıxılacaqdı. Və... biz ana-bala əl-ələ verib özümüzlə təkotaqlı bir ev tikdirdik, mən də daş daşayı, anam palçıq qarışdırır, bənnə da divar höürdü, tək-tənha, köməksiz, kimsəsiz... O zaman mənim haradasa 17-18 yaşım

olardı. Sonralar yazılacaq bir şeirimdə o hadisələr belə dilə gələcəkdi:

Mənə ev tikdirdik o ilin yazı, Gecəni yatardıq kiçik dəyadə. Bizim qəlbimizdə səhər dünyası, Ümidlə baxırdıq gələcəyə də...

Bax, sonralar tək-tənha qalan, qapısını ağacdələnlər döyən “Ağacdələnlər” şeirimizin yazılmasına səbəb olan, ev o ev idi... Sonrakı illərdə o təkotaqlı evin arxasında bir az daha böyük ev tikdirəcəkdik. Amma anamdan yadigar o təkotaqlı ev yeni tikilən evin önünü kəsdiyindən uçuurmaq istəyəcəkdik. Moskvadan qonaq gəlmiş rus şairi Leonid Litvin “o evdə ananın xatirəsi var uçuurma, uçuursan daha şeir yazma bilməyəcəksən” deyəcəkdik. Amma mən şair dostumun sözüne baxmayıb, o evi uçuuracağam və dedi ki, mən də olacağdı haradasa 10 il şeir yazma bilməyəcəkdik. Arada möcüzə baş verəcəkdik, döyməyə taxta qapı tapmayan vəfalı ağacdələnlər bu dəfə də təzə evin həyat qapısının qarşısındakı mazutlu elektrik dirəyində üç dəşik açıb yuva qurub mənim hələ də tənha qalan yetim evinin keşiyini çəkəcəkdilər. Yəni o evin qapısı hələ də bağlıdır və ildə-ayda özüm gət-məmə, onunla kimsə maraqlanmaz, belə olduqca yəni də var olan Allahın sədaqət örnəyi olan ağacdələnlər...

- Məhəmməd Füzulinin qapısını badi-səbədan qeyri kimsə döyməzdi, Məmməd İsmayılın qapısını da ağacdələndən. Ağrılı bənzətmədir. Necə düşündürsünüz, ağrılı-acılı, yoxluq içində, amma təbiətin ötrini duyaraq böyüməyiniz şair kimi formalaşmanızda rolunuz varmı?

- Bu suala haradasa yuxarıda cavab vermişdim. Yaşadığın mühitin, soy ağacının insan taleyində əvəzsiz rol olduğunu biz yaşlaşdıqdan sonra öyrənirik.

Şəmsəd əmin dünyasını dəyişdikdən və mənim ağlım kəsməyə başladığıdan sonra onun necə bir usta söz adamı olduğunu öyrənəcəkdik, amma nə yazıq ki, onun şeirlərini vaxtında dəfələri, kağıza köçürən olmamışdı. O illərdən quqlağımda qalan iki bəndi mükəmməlliyyə ilə hələ də məni heyərləndirməkdədir:

Geyinibən komsomolka Bürünbən şal, ay Lala. Yön çevir Əsrək elinə, Qıvarransın yol, ay Lala.

İçimdəki qarşılaşılınmaz enerjinin üzə çıxmasını başqa bir səbəbkəri isə Şəmsəd əminin zamansız ölümündən sonra sınıq cürəsini uzun qış gecələri qoltuğuna vurub səsi olub, saz çala bilməsə də kökdən düşmüş telləri dinqildadıb müharibədən sonrakı o ehtiyac illərində anas toyuq balalarını qanadının altına yığıdı kimi bütün qonum-qonşu qadınları (müharibə kəndin başpapaqlarının çoxdan silib süpürmüşdü) və biz yetim uşaqları hisli-paslı kərənlili uzun qara damın altına yığıb söylədiyi hadisələri, nağılları ilə addamaş rolunu oynayan Rəhim əmi

Mən məğlub millətin, məğlub şairi kimi dünyadan köçməyəcəyəm...

olacaqdı. Rəhim əminin söylədiyi hədis və nağıllara ağılım kəsəndən sonra heç yerdə rastlamadım. Oxumamış, təhsil görməmiş bir adam bu hədisləri, nağılları haradan öyrənə bilərdi axı?!

Deməyim odur ki, biz bəxtimizə düşən tale payının və doğulub böyüdüyümüz ortamin övladı və məcmusuyuq.

- “Şairin karyerası yox, taleyi olur, yaradan qarşısında seçdikləri yolu Yer üzündə unudamların həyatı alırmı” demisiniz bir dəfə. Siz Yaradan qarşısında da şair olmağı seçmişdiniz. Taleyinizdən yaradınızımı?

- Bir şeirimdə dediyim kimi: *Seçilən bəndədir, seçən Allahdır.*

Bir fəlsəfi eseməmə yazmışdım ki, o dünyadan bu dünyaya ruh halında yol salınanda Allah gələcəyimiz dünyada nə olmaq istədiyimizi soruşur və bizdə süüraltı bir oyanışla fikrimizdən keçənlər ya da ilahi qüdrətin özünü bizə sessiz dikte etdiyi peşəni söyləyirik. Amma ruhun bu dünyaya yolu doqquz ay ana bətinin qaynar qaranlıq tunelindən keçir və bu tuneldə çox şeylər unudulur, vəcud axtaran ruh yerini aldıqdan, körpə adam olduqdan sonra yalnız yaddaşı qayım olanlar ruhlar aləmində Allaha verdiyi sözü xatırlayib yoluna davam edir: Unutqanlar isə...

Nə olur olsun, bəxtimə düşənlərdən razıyam. Bir ay əvvəl L.N.Tolstoyun “Etirafımlarım” kitabını oxuyub qurtarmışdım. İndi gördüyüm mənzərələrə, heçlik nəğməsinə oxuyan çevrə ilə 50 yaşında ən ünlü və məhsuldar vaxtında çıxılmazlıq içinə giren Tolstoyun fikirləri necə də bir-birini tamamlayır:

“Artıq gerçəyi kəşf etmək belə istəmirəm, çünki mənim üçün həyatın heç bir anlamı yoxdu. Sual - Nədən yaşayıram? Cavab - Sonsuz kosmos və zamanda, sınırsız sayda var olan parçacıqlar saysız müəkkəb dəyişmədən keçənlər və bu dəyişmələri idarə edən qanunları öyrəndiyimiz zaman nədən yaşadığımızı öyrənmiş oluruq...

- Belə çıxır ki, Kaalu Bəla hadisəsinə inanırsınız. Reinkarnasiyaya inandığınızı bilirəm.

- Sokrat özünü ölümə hazırlayarkən “həqiqəti, sadəcə, həyatdan uzaqlaşma bildiyimiz ölçüdə yaxınlaşa bilirik, ağıllı bir adam həyatı boyunca ölümü axtarar, bu səbəbdən də ölüm onun üçün qorxuverici olmur, - deyirdi. Süleyman peyğəmbərə görə beyhudəliyin beyhudəliyi beyhudəlikdir. Bir nəsil gəlir, digəri köçür, fəqət dünyə yəni də dönməyə davam edir. Keçmişdə var olan gələcəkdə də var olacaqdır. Güneşin altında heç bir şey yeni deyildir. Bütün bunlara baxmayaraq, yaşayışların içində bir bu qədər ümid hardan qaynaqlanır. Əgər varsam, var olmamı saxlayan, bütün səbəblərin səbəbi olan bir səbəb olmalıydı.

Var olan hər şeyin səbəbi Tanrıdır.

- Biz dörd nəfər idik, Təpəl qoyun idi, gözəl alma idi, Anamdı, məndim...

-Niyə 3 ana? Niyə məhz gözəl alma, təpəl qoyun. Məncə bu şeirinizin də arxasında ömrünüzün ağırılı bir hissəsi gizlənib.

- Bu şeir bütünlükdə, mənim həyatımın özətidir. Və bu şair fantaziyasından yaranan bir şeir də deyil. Fədakarlıq türk insanının anadangəlmə xarakteridir. Bu, folklorumuzda da belədir, yazılı ədəbiyyatımızda da. Ç.Aytmatovun “Dəniz kənarıyla qaçan alabaş” və Hüseyn Nihal Atsızın “Bozqurdlar” əsərlərinin əsas qayəsi gələcək həyatı yaşatmaq üçün özünü fəda etməkdir. Və dediyin 3 ana-təpəl qoyun, gözəl alma və anam üçü də işləyib əldən düşüb mənim uğrunda, özlərini məhv edib məni müharibənin, aclığın, ehtiyacın əlindən alırdılar. Bu mövzu şair tənəyyülü deyil. Atam müharibəyə getdikdən sonra anam məni zülüm-zillətlə böyütməyə başlamışdı. Kol-xozdan bizə verilən məhlə yerində yalnız bir çökürklü gözəl alma vardı. Meyvəsini, yarpağını heyvanlar belə yeməzdi. Və günlərin birində anam yolda köçdən yorulub qalan bir quzu tapıb gətirdi. Sahibi çıxmadığına görə quzu bizim oldu. Quzu böyüdü və ildə iki dəfə əkiz bala verdi. Bir yaz məhlədə yer ərkərkən gözəl almanın dibindən sapsarı bir alma çıxdı, nağıllarda alma göydən düşərdi, bu dəfə isə yerdən çıxdı və başa düşdük ki, yerdəki sarı alma gözəl almanın meyvəsidir. Quzu qoyun olub quzuladı, gözəl alma meyvəsi ilə bizə kömək etməyə başladı. Beləcə, təpəl qoyun, gözəl alma və anam üçü də işləyib əldən düşüb məni odun-alovun içindən çıxardılar, əvvəlcə təpəl qoyun bizi tərək etdi, sonra bir payız gecəsi tufan gözəl almanı ikiyə parçaladı. O qış çox soyuq olsa da, anam o almanı müqəddəs varlıq kimi kəşib yandırmadı, yazda isə uzun bir yer qazıb almanı torpağa dəfn etdi. Dünyanın ən uzun məzarı idi bu. Elə o zaman anam mənə indi sıra mənə gəldi deyəcəkdik və o da məni tərək edəcəkdik... İndi mən o üç ananın gözəri heykəli və yadigarları kimi yaşamaqdayam.

- Səza qarşı da xüsusi sevgi var sizdə. Sanki səzə başqa bir dünyadır sizin üçün.

- Mənim belə bir ifadəm var, harda saz var, orada türk harada türk var orada saz var. Allah yer üzünü sürgün yeri kimni xələk edib və insanın burada yaşaya bilməsi üçün hər xalqa bir musiqi aləti göndərüb, biz türklərin payına saz düşüb. Saz bizim ruhumuzun tərcümanıdır.

- Bir zamanlar “Gənclik” jurnalının baş redaktoru idiniz və bu jurnal öz dövrü üçün çox populyar, oxunaqlı bir mətbu orqan idi. Bununla bağlı xatirələriniz varmı?

- Təvəzökarlıq olsa da, deyim ki, demokratik Azərbaycan mət-

buatının təməlini “Gənclik”- “Molodost” jurnallarıyla biz atdıq. Bu, etiraf olunsada, olunmasada, bomboz həqiqətdir. Bizim etdiyimiz inqilabi işlər o dövrün mətbuat rəhbərlərinin yatsalar, yuxularına da girməzdi. Komso-molun orqanı olmasına baxmayaraq, biz hər cür təhlükəni gözə alıb o zamana qədər qadağan olunmuş mövzuları gündəmə gətirdik. Bu dediklərimin həqiqət olduğunu 1989-1992-ci illər arasında dərc olunan qəzet və jurnallarını vərəqləyib “Gənclik”lə müqayisə etsəniz görürsünüz. “Gənclik” jurnalında ilk dəfə idi ki, arzularımın imkanlarını üst-üstə düşmüşdü və bunu yetəri qədər dəyərləndirə bildim. Və bu gün unudulmağa çalışılsa da, ya da “Gəncliyin” uğurlarını öz adlarını çıxmağa çalışanlar olsa da, bir gün əlahəzrət zaman hər şeyi öz yerinə qoyacaq.

- Məmməd müəllim, xatirələrinizdə həyatınızda rol almış müəllimlərinizin sevgilə bəhs etmisiniz. Bu gün özünüz də universitetdə dərs deyirsiniz. Tələbələrinizlə ünsiyyətdə ən çox nəyə üstünlük verirsiniz? Onların tədris fənnini qavramasına yoxsa, müəllim-tələbə münasibətlərinə. Çünki tələbələr ömrükdə sizin də mütələq iziniz olacaq.

- Siz görək mənim necə bir müəllim olduğumu tələbələrindən soruşaydınız. Ömrümün üçdəbiri müəllimliklə keçdi və deyə bilərəm ki, mənə bu şans verən tələbələr borcuyam.

- İşgaldan azad edilmiş torpaqlarımıza gəlmək arzunuz varmı?

- Arzunuz varmı da sözdürmü? Ürayimin başı da göynəyir. Şuşaya Vaqif günlərinə ilk səfər zamanı Azərbaycanda idim və gizlətmirəm içimdən o ilk dəstədə mənim də adının ola biləcəyini düşünmüşdüm, buna bir baxımdan haqqım da vardı.

Şuşayla bağlı bir çox şeirlər yazmışdım, bunu unutdurmağa çalışa bilənlər ola bilər. Amma axı söhbət “Vaqif” poeziya günlərinə gedənlər arasında adım və yerim olmalıydı. Amma olsun, Vətən torpağına sifarişlə, siyahı ilə gedilməz ki, ilk imkan düşən kimi azad olunmuş Qarabağ torpaqlarına gedəcəyəm. Mən məğlub millətin, məğlub şairi kimi dünyadan köçməyəcəyəm. Allaha qurban olum, arzum gözümədə qalmadı, müzəffər Azərbaycan Ordusu torpaqlarımızı işğaldan azad etdi və mən qalib millətin qalib oğlu kimi çox xoşbəxtəm.

Səhəbləşdi: İlhamə Rəsulova 11.11 2021 “Yeni Azərbaycan”

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000. Üzəyir Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisenzia: N-B-317

Tiraj: 4798
Sifariş: 1747

“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayında nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:

Yeganə Bayramova